

*Ödüller, başarı belgeleri birer
simgedir. Asıl onur, bilgelikte
ve alçakgönüllü olmaktadır.*

Zeynep Cemali'nin
Gül Sokağı'nın Dikenleri kitabından.

ZEYNEP CEMALİ ÖYKÜ YARIŞMASI

2026

ÖDÜLLÜ ÖYKÜLER

ZEYNEP CEMALİ ÖYKÜ YARIŞMASI

ÖDÜLLÜ ÖYKÜLER 2026

info@gunisigikitapligi.com | 0212 212 99 73
Fulya Mah. Büyükdere Cad. Akabe İş Merkezi 78/1 Şişli 34394 İstanbul

ZEYNEP CEMALİ ÖYKÜ YARIŞMASI

ÖDÜLLÜ ÖYKÜLER 2026

Zeynep Cemali Öykü Yarışması **5**

Sunuş Dr. Müren Beykan **7**

2026 Ödüllü Öyküler

Püsküllü Beren Fidan **14**

Gitmedim Deniz Tatlı **19**

Şeftali Umay Baybars **24**

2026 Dikkati Çeken Öyküler

Duvarlar Arasındaki Hayat Ardıç Topraksu Gölge **32**

Topaç Bade Dedeoğlu **37**

Mutluluk Kaynağı Cemre Bek **41**

Bahar Meltemi Elif Eminağa **49**

Umutsuzluk İçindeki Umut Irmak Zeynep Göksu **56**

Melamin Tabaklar, İki Çatal, İki Bardak ve Tuz İklim Yaşdağ **63**

Resimli Kutu İz Mira Nomak **67**

Gökyüzünün Düğmesi Lidya Ataker **71**

Pencerenin Ardından Zeyneb Yılmaz **76**

Zeynep Cemali Öykü Yarışması

Günişığı Kitaplığı'nın 2011'den beri her yıl düzenlediğı Zeynep Cemali Öykü Yarışması, 16. yılını geride bıraktı. Çocuk edebiyatımıza birbirinden değerli 8 kitap armağan eden ve 2009'da aramızdan ayrılan öykücü Zeynep Cemali'nin anısını yaşatmayı amaçlayan yarışma, ilköğrençliğe adım atan çocukları edebiyata yakınlaştırıyor, geleceğın yazarlarının yetişmesine öncülük ediyor.

Zeynep Cemali Öykü Yarışması'na, Türkiye genelinde 6, 7 ve 8. sınıf öğrencileri katılıyor. Edebiyatımızın önemli isimlerinden oluşan seçici kurul her yıl değışiyor. Yarışmanın teması, Zeynep Cemali'nin artık birer klasik sayılan roman ve öykü kitaplarından o yıl için seçilen bir cümleye dayanıyor.

Yarışmanın 2026 teması "mutluluk" için öykülere kılavuzluk eden cümle, Cemali'nin *Öykü Öykü Gezen Kedi* adlı kitabından: "*Parmaklarının ucunda yükselerek zile uzandı.*"

Gençler, önceki yıllarda öykülerini kardeşlik, hoşgörü, arkadaşlık, umut, cesaret, adalet, dayanışma, kararlılık, yalan, çocuklukta özgürlük, doğa sevgisi, uzay, sevinç, macera ve yapay zekâ temalarında yazmışlardı. ■

Aslında büyük mutluluklar
aramıyor gençler...

Dr. Müren Beykan

Yine ve yeniden sevgili Zeynep Cemali'ye sevgi selamımızı yolluyoruz. Günışığı Kitaplığı'mızın 30. yılını kutladığımız bu yıl Zeynep Cemali Öykü Yarışması'nın da 16. yılını kutluyoruz. Bu yıla özel bir tema olarak "mutluluk"u seçmemiz, gençlerin böyle bir kavramı nasıl sorgulayacaklarını, düşüncelerini nasıl öyküleştireceklerini görmektir.

Yarışma için 37 ilin çeşitli okullarından 535 öğrenci yazdıkları öyküleri yolladılar. Böylece bugüne dek yurdun her köşesindeki 6, 7, 8. sınıflardan 7 binden fazla öğrenci öykü yollamış oldu. Aralarından 55 gencin öyküsü ödüllendirildi; 93 gencin öyküsü de yayımlanmaya değer bulundu.

Bu yıl öyküsünde "mutluluk" temasını en iyi kurgulayan ve Türkçe'yi doğru kullananlar arasında titiz bir seçim yapan seçici kurulda, değerli yazarlar Figen Şakacı, Füsun Çetinel, Lal Laleş, Suat Duman ve Müren Beykan görev aldı. Yine 3 gencimizin öyküsü eşit ödüllendirilmek üzere seçildi; 9 öykü de, bu kitapçığın "Dikkati Çeken Öyküler" bölümünde yayımlanmak üzere belirlendi.

"Mutluluk" temasına en fazla, kız öğrenciler ve özel okullar ilgi gösterdi; bilim ve sanat merkezlerinin katılımı da sürdü. Her üç sınıf seviyesinde de güçlü öyküler ulaştı yayınevimize. Ancak, 6. sınıflar katılım sayısı açısından diğer sınıfları yine geride bıraktı (289 öykü). Önceki yarışmalara katılan 37 öğrenci "mutluluk" temasında da yazdı. En çok öykü yollayan illerse Ankara (149), İstanbul (149) ve İz-

mir'in (64) yanı sıra yine Mersin (22), Bursa (17) ve Sakarya (11) oldu. 16 yıldır ilk defa Iğdır'dan 2 öykü geldi.

Geçen yıldan başlayarak öykülerin yapay zekâyla mı yazıldığı taramasını yaptığımızı paylaşmak zorundayım. Unutmamak gerek: Zeynep Cemali Öykü Yarışması gerçek insanlar arasında düzenleniyor. Bu yıl katılım oldukça yüksekti, ancak çok sayıda öyküde yapay zekâ izi tespit edildi. Gençlerin hayal gücü yapay zekâdan kesinlikle çok daha zengindir; kendilerine biraz daha güvenmeleri ne iyi olur. Anadillerinin zenginliğini ancak onlar yansıtabilir, yapay zekâ değil. Bu noktada hepimize, gençleri kendi güçlerine güvenmeye teşvik ve yapay zekânın izinin sürülebildiğini öğretme görevi düşüyor besbelli.

"İlk başta evde yangın çıktığını sandım ve uyuduğum odadan eyvana koştum bemen. Ancak babamın, elinde diin doldurduğum bidonla dama koştüğünü görünce, neye uğradığımı şaşırdım. [...] Dama çıktığımda sanki vücudumdan tüm gücüm çekilmişti. Kuşlarım, güvercinlerim, onlara dair her şey gitmişti... Sadece siyah dumanlar yükseliyordu barakadan. Her şey kömür olmuştu. Kapkara. Güvercinlerim, kafesleri, içindeki yumurtaları. Az sonra teneke baraka da çöktü. Yetişememiştik."

Diyarbakır'da, artık 8. sınıf öğrencisi olan **Beren Fidan**, ödül kazanan "Püsküllü" adlı öyküsünde, Püsküllü adlı güvercinini kaybettiğini sanan kuşbaz bir delikanlının yaşadığı büyük üzüntüyü anlatıyor. Gerçekçi bir ortamda, sahici duyguları yansıtmayı başaran Beren'i gönülden kutluyoruz.

"Kış gelince, nefesimiz iz bırakır oldu boşlukta. Evden çıkarken titrediğini gördüm. Atkısını yine yanlış bağlamıştı. Elimi uzatıp düzeltmek istedim. Ellerim cebimde yumruk oldu."

"Saçlarını kesmişsin," dedi.

"Eee?" dedim kıskınarak.

Kaşları çatıldı. "Yakıştığımı söyleyeceğimi falan mı sandın? Büyük bayal kırıklığı..."

O gün herkes beğenmişti. Ama onun söylemesi gerekenleri söylememesine alışkındım. Söylememesi gerekenleri söylemesine de..."

Mersin'de, artık lise öğrencisi olan **Deniz Tatlı**, ödül kazanan "Gitmedim" adlı öyküsünde, aynı apartmanda oturan, birbirine küsmüş iki yakın gencin duygularını, korkularını anlatmış bize. Kullandığı anlatım tekniğiyle özellikle dikkati çeken ve arkadaşlığın gücünü, değerini duyumsatan Deniz'i içtenlikle kutluyoruz.

"Amine, çatlamış dudaklarını güçlkle araladı. Kim bilir kaç gündür su içmemişti ama, tubaf bir boşluk vardı içinde. Suyu bile dolamayacak bir boşluk..."

Issız çölde, develerin arada homurdanması dışında hiçbir ses duyulmuyordu. Fatma, ablasına sokulmuş, yaş içindeki gözlerini sınıksı yummuştu. Amine gökyüzünde sarı bir top gibi asılı duran güneşe aldırmaşızın, başörtüsünü çıkarıp, artık keçe gibi sertleşmiş, simsiyah saçlarını serbest bıraktı. İki gündür yaprak kımldamamıştı."

İzmir'de, artık 7. sınıf öğrencisi olan **Umay Baybars**, ödül kazanan "Şeftali" adlı öyküsünde, sıcak ve kurak iklimde, savaşın ortasında acı ve açlık çeken bir genç kızı merkeze almış. Bahtsız insanları bize hatırlatan Umay'ı sevgiyle kutluyoruz.

Bu yılın öykülerinde, üstadın dediği gibi "mutluluğun resmini yapmayı" düşünecek gençlere umduğumuz sayıda rastlayamadık. Gençler genellikle kişisel mutluluğu önemsemiş, toplumsal hayatta mutlu olmayı neredeyse hiç aramamış, hedeflememişler. Kurgularının hemen hemen tamamı, dar aile çevresiyle ya da kişisel mekânlarla sınırlı kalmış, kendi özel yaşamlarında mutluluk arayışını yansıtmış. Mutluluk felsefesi yapanların yanı sıra öykülerin yarıya yakınında bir mutluluk formülü bulmanın peşine düşülmüş diyebiliriz ve en sonunda da "mutluluk nedir, ne olmalıdır"ın tanımlarına yer verilmiş, veziz cümleler kurulmuş.

Öykülerin üçte birinin kahramanı, hayatta her şeyi tamamken –yani şu anki dünyanın hali düşünülünce gerçekten şanslıyken–

“içinde anlam veremediği bir boşluk ya da eksiklik duyuyor”. Yaşı epeyce küçük kahramanlar bile. Böyle biçimlenmiş öykülerde formül o kadar aynı şablona oturtulmuş ki, yapay zekânın işe karıştığını anlamak zor değil. Üstelik bu şablon yurdun her köşesinde yazıldığına göre de, belli ki yapay zekâ, gençleri birbirlerinden habersiz yanılığa düşürmüş. Şablon şöyle: İçindeki boşlukla yürürken, bilge bir ihtiyara rastlayıp birden onunla derin konuşmaya başlıyorsun ve ânında aydınlanıp hemen o dakika hayvanlara, çocuklara ya da yaşlılara iyilik yapma isteğiyle doluyorsun. Böylece içindeki eksiklik onarılıyor. Müjde: Artık mutlusun!

Adeta tek çözüm bu, çünkü genel kanı, “iyilik yapmak kişiyi mutlu eder”. Doğal olarak, pek çok “mutlu son” yazılmış. 100’e yakın öyküde “o zaman anladım ki”, “o an anladım” gibi bir kalıp da tekrar etmiş. Gençlerin mi diline yerleşmiş, yapay zekânın mı acaba?

Şablona prim vermeyen 12-15 kadar öyküde kahraman mutluluğu paraya bağlıyor. Mutluluk hissedebilmek için mutlaka çok paran olmalı; hatta, aileden para kalması önemli! Ankara’dan **Eylül Deniz Güler**, “Mutluluğu Satın Alan Çocuk” adlı öyküsünde kahramanına şöyle dedirtmiş: “*Mutluluğu satın almayı unutma; seni üzen şeyler kiracıdır, geçer gider.*” Bunun karşısında çok daha fazla öğrenci, Ankara’dan **Öykü Naz Gültekin** (Dünya Tersi) gibi, mutluluk parada ve malda değil ailede diyerek değerlere tutunmuş. İstanbul’dan **Ece Nur Ege** (Rüya Çiçeği) daha ileri gitmiş; “*Mutluluk her yerde ve her şeyde. Tabii görmesini bilene,*” demiş.

“Gerçek Mutluluk” adlı öyküsünde, “*Mutluluk uzaklarda değil insanın içinde,*” vurgusu yapan **Ege Şahal’a** (İstanbul, artık 7. sınıfta) ve “Mutluluk Kavanozu” adlı öyküsünde “*Mutluluk her zaman yanımızdadır,*” diyen Melin Karakaya’ya (İstanbul) katılan 7-8 öykücü olmuş. Yine İstanbul’dan **Kerem Çit’se** “Mutluluk Hep Yanı Başımızda” adlı öyküsünde, “*Mutluluk küçük ayrıntılardadır,*” demiş ki, onun gibi düşünüp yazmış en az 10 genç vardı.

İzmir’den, “*Mutluluğun tek sebebi sevgi,*” diye yazan **Ege Aydınnoğlu’nun** “Mutluluk Yolcusu” öyküsü gibi, sevgiyi esas alanlar da çoktu. Ankara’dan **Ece Nur Yaşar**, “Mutluluk Arayışı”nda “*Mutluluk*

pek çok andadır... Bazen bir yolculukta, bir gülüşte, bazen de sadece yan yana oturabilmektedir,” derken, Kırklareli’nden **Işıl Çokol**, “Bir Tutam Mutluluk”ta “*Mutluluk, birinin seni düşündüğünü hissetmek,*” demiş ve Ankara’dan **Dünya Kerimoğlu**, “Göründüğü Gibi Değil”de noktayı koymuş: “*Sağlıkla nefes aldığımız her saniyenin en mutlu ânımız olduğunu düşünerek yaşamalı!*”

Yaptığı işle mutlu olmak, resim yaparken mutlu olmak, hayal kurarken mutlu olmak, bir sütlaç yemekten mutlu olmak, çikolata alabilmekten mutlu olmak, hediye vermekten mutlu olmak... Evet, pek çok farklı mutluluk nedeni yazılmış. Bursa’dan **Leyla Kayhan**, “Mutluluğun Resmi” adlı öyküsünde herkes için farklı bir mutluluk tanımını olduğunu özellikle vurgulamış.

Belki 40’a yakın öyküde, “küçük şeylerden mutlu olmak” masalı tekrarlanmış. İstedikini yiyemeyen, uzun saatler boyunca çalışmak zorunda olup hiç tatil yapamayan, denizi bile göremeyen insanların çok olduğu bir ülkede aslında güzel bir ninni mi saymalıyız bunu?

Arkadaş edinebilmenin mutluluğunu yansıtan öyküler gülümsetirken, “başkalarının mutluluğunu düşünerek mutlu olmayı” salık veren öyküler de, gençlerce yazıldığı için duraklattı bizi. Besbelli erdem üzerine düşünmüşler, çünkü bu yaştakilerin kendilerini esas almasına alışkınsınız; doğa gereği öyle de olmalı tabii.

Öte yandan, “*Bazen bayallerimiz de mutluluktur,*” diyene de (İzmir’den **Janset Selen Özoğlu**: Tek Boynuzlu At); “*Mutluluk, mutlu olmak için bir şey aramamaktır,*” (Ankara’dan **Zeynep Ekinci**: Mutluluk) ya da “*Mutluluk varılacak bir durak değil yolculuğun kendisidir,*” (Ankara’dan **Ali Gökçek**: Küçük Bir Melodi, Büyük Bir Mutluluk) diyene de rastladık. “*Hayat, mutsuz olmak için çok kısa,*” (Bursa’dan **Atahan Atasoy**: Bir Çiçek, Bir Adam ve Yeni Bir Dünya) ya da “*Herkes mutluluk maskesi takarak dolaşıyor,*” (İzmir’den **Ya-de Duramaz**: Mutluluk Maskeleri) diyen bilgelere de rastladık. Hatta, “*Çok çalışmak mutluluktan uzaklaştırabilir*” (Ankara’dan **Melis Dündar**: Beyaz Balonlu Çocuk) diye düşünen olmuş.

Öykünün kurgusunu kaçırıp mutluluk üzerine kompozisyon ya-

zanlar da, tema cümlesini kullananlar da epeyce çoktu bu yıl. Ayrıca, yabancı isimlerle yazılan en az 25 öykü okuduk; yarışma tarihinde ilk kez. 4 öykü köpeğin ağzından, 1 öykü oyuncağın ağzından (İstanbul'dan **Selin Köker**: Mutluluğu Özleyen Rasti) yazılmıştı. Bir gitarın "ağzından" yazılmış öykü çok gülümsetti (İstanbul'dan **Alya Bayır**: Mutlu Olmak mı?). "Mutluluk Tamiri Yapılır" diye bir dükkân hayal eden **Elçin Kaçar**'ın (İstanbul: Kaybolmayan Işık) buluşu ayrı gülümsetti. Bilimkurgu yazarların sayısı bu yıl çok çok azdı. İstanbul'dan **Eren Çubukçu**'nun "Asiler" adlı distopik macerası ilginçti. Geçen yıl da İstanbul'dan yarışmaya katılan **Maya Açıköz**, "Mutluluğun Mücadelesi" adlı öyküsünde "mutluluğu koruma yasası olan bir ülke" düşlemiş, hatta bu uğurda bir savaş kurgulamış.

Hep oluyor, bu yıl yine karşılaştık; şartnamede açıklıkla ifade edildiği halde, öykülerini 3-4 sayfadan çok çok uzun yazarlar vardı. Bazı öyküler adeta kısa romana dönüşüyor. Böyle 8-15 sayfalık öykülerin elendiğini hatırlatmak zorundayız ne yazık ki.

2027 tamamız da belirlendi. Hırpalanan bir ülkede gençlerin "nezaket" konusunda düşünüp öyküler yazmasını istiyoruz. Yeni seçici kurulda benimle birlikte görev alacak sevgili yazar arkadaşlarımız Fadime Uslu, Ömür Kurt, Sabri Safiye ve Sibel Oral, gençlerin öykülerini merakla bekliyor. Tema cümlemiz, Cemali'nin *Patenli Kız* adlı romanından: "Taksi iki yana sular sıçratarak geçti." 16. yarışmanın raportörlüğünü yine Hande Demirtaş üstlenecek.

Bu yıl sözümüzü, yarışmaya Malatya'dan katılan **Zeynep Özcan**'ın "Bir Avuç Mucize, Bir Tabak Mutluluk" adlı öyküsünden alıntıyla noktalayalım: "Çiçek kurur, kedi bastalanır, umutlar azalır... Ama sabırla bekleyince, bayat her zaman bir yolunu bulup yeniden yeşerir." ■

ÖDÜLLÜ ÖYKÜLER

2026 teması **mutluluk**

*"Parmaklarının ucunda
yükselecek zile uzandı."*

Zeynep Cemali'nin *Öykü Öykü*
Gezen Kedi kitabından tema cümlesi.

SEÇİCİ KURUL

Figen Şakacı
Fusun Çetinel
Lal Laleş
Suat Duman
Dr. Müren Beykan

*Yaşadığı kentin kültürel
dünyasını, mekânı öykü
karakteri haline getirerek,
klasik edebiyatımızın
dokusuyla aktarabildiği için...*

Beren Fidan

7. sınıf öğrencisi
Diyarbakır,
Mezopotamya Ortaokulu

“Bu yarışmayı kazandığımı öğrendiğimde hissettiğim ilk şey, şaşkınlık ve heyecan oldu. Yazdıklarımın insanlara ulaşması ve onlara dokunabilmesi benim için her zaman çok değerliydi. Yazmak benim için tek kelimeyle özgürlük, kendimi en özgün hissettiğim ve düşüncelerimi en rahat ifade edebildiğim yer. Öykümü okuyanların yalnızca bir hikâye okumalarını değil, satırlarda kendilerinden bir parça bulmalarını ve bazen yaşadıkları çöküşlerin onları yalnız ya da anlaşılmaz hissettirmemesi gerektiğini fark etmelerini isterim. Yazar olmak hep hayalimdi ve bu ödül, o hayalin peşinden gitmem için beni daha da yüreklendirdi.”

PÜSKÜLLÜ

Alnımdan akan teri umursamadan babamı beklemeye devam ettim. Sur'un kavurucu yaz sıcakları. Damda kuş beslemek bazen çok yorucu. Babam elinde güvercinler için getirdiği yem torbasıyla dama çıkıyor. İnce bedeniyle tam karşımda. Üstünde yine kuşbazların giydiği o beyaz gömleği. Lekeli ve güneşten sararmış. Buna çok kızdığımı biliyor.

“Bu lekeler nişandır, kuşbazlığın nişanıdır,” diyor.

Ben günlük rutinime başlıyorum. Güvercinleri barakadan tek tek çıkarıp kontrol ediyorum. Babam yan damdaki Düz Burun Ahmet Amca'yla konuşuyor. “Düz Burun Ahmet,” diyor babam. Bu da onun kuşbazlığının nişanıymış. Küçüklüğünde damda güvercin kovalarken Süryani İbo'nun avlusuna düşmüş. Burnu avlu taşı gibi düz olmuş. Olmuş ve öyle kalmış.

“Ahmet Amca'yı küçüklüğümden beri tanırım. Kapılarımız bitişik, damda aramızda tek adımlık duvar var. Uzun yıllardır bu böyle. Dedelerimiz de öyleydi,” diyor babam.

Ancak, oğlu Recep'le aramız kötü. Biliyorum, nefret ediyor benden. Ettiğimiz kavgaların, yediğim dayakların tek sebebi He-

lin. Ben varken dama çıkmasına da izin vermiyor Helin'in. Düşse keşke babası gibi damdan bu oğlan.

Dün de kızdı Helin'e, damda beni görünce. Ahmet Amca susturdu onu. "İyi kuşbaz çıkacak Recep'ten," dedi babama.

Helin'i sadece Püsküllü biliyor. En sevdiğim güvercinim. Tabii ki her güvercinimi seviyorum ama Püsküllü benim için başka. Ona her sırrımı, heyecanımı, üzüntümü anlatırım.

Püsküllü'nün havada attığı taklaları en çok Recep'in kıskandığını biliyorum. En önce Hevsel Bahçeleri'ne taraf havalanır. Oradan taklalar vurur burçlara doğru. Bembeyaz rengi bulut olur, iner. O bana gökyüzünü sevdirebilir, ben de ona Helin'i.

Geçen yaz, bir keresinde kafesini açık unutmuştum. Uçup gitmişti. Arkasından bir hafta boyunca ağlamıştım. Recep'ten şüphelenmiştim. Düz Burun Ahmet Amca bile üzölmüş, günlerce teselli etmeye çalışmıştı beni. Recep'in olanlara sevindiğini biliyordum.

Umudumu kesmişken, bir gün aniden dama konuverdi Püsküllü. Allah'a binlerce kez şükretmişim.

Kuşların hepsini besleyip biraz uçurduktan sonra annemin sesiyle eve indim. Her gördüğümde bende ağlama isteği uyandıran o bidonu yine gördüm. Bu hafta üç olmuştu. Yine sular kesilmiş ve ben mahallenin çeşmesinden su dolduracaktım. Bunu yapmaktan nefret ediyordum. Çünkü dolu bidon çok ağır oluyordu ve Helin'le o vaziyette karşılaşmak beni utandırıyor. Elbette utanılacak bir şey değildi ama yine de utanıyordum.

Kendi kendime homurdanıp tam avlu kapısına gelmişken kapı tokmağı vuruldu. Hemen açtım kapıyı. Karşımda Helin'i görünce hem şaşırdım hem de çok heyecanlandım. Elinde dolma tabağı, o kara ve iri gözleriyle bana bakıyordu.

"Annem dolma yapmıştı da... size de yolladı biraz."

Hemen elindeki dolma tabağını aldım. Elim yansa da havalı bir şekilde teşekkür ettim. Recep'in damda bizi izlediğini gör-

düm. Bu yeni bir kavga sebebiydi, biliyordum.

Ben tabakla içeri döndüm, Helin kapıyı kapatıp gitti. Recep halen damdaydı, hiç hareket etmeden.

Çeşmeden bidonu doldurup eve döndüm. Sebebini bilmediğim bir huzursuzluk vardı içimde. Normalde deliksiz uyumama rağmen gece uyumakta çok zorlandım.

Sabaha karşı annemin bağışları ve babamın koşuş sesleriyle uyandım. Annemin ne dediğini pek anlayamasam da, tek bir kelimesi yerimden fırlattı beni.

"Yangın vaaar!"

İlk başta evde yangın çıktığını sandım ve uyuduğum odadan eyvana koştum hemen. Ancak, babamın elinde dün doldurduğum bidonla dama koştuğunu görünce neye uğradığımı şaşırdım. Peşinden ben de koştum. Annem arkamdan beni çağırdı ama umursamadım.

Dama çıktığımda sanki vücudumdan tüm gücüm çekilmişti. Kuşlarım, güvercinlerim, onlara dair her şey gitmişti... Sadece siyah dumanlar yükseliyordu barakadan. Her şey kömür olmuştu. Kapkara. Güvercinlerim, kafesleri, içindeki yumurtaları. Az sonra teneke baraka da çöktü. Yetişememiştik.

"Püsküllü..."

Burnuma yanmış et, yanmış tahta kokuları geliyordu. Gözlerimden yaşlar akmaya başladı. Nasıl olur? Onlar nasıl yanar?

Babam elindeki su bidonuyla yangını söndürmeye çalışırken Recep bize bakıyordu. Bense sadece ağlıyordum. Annem hep, "Erkek adam ağlamaz," derdi. Ancak, içimde böylesine büyük bir yangın varken nasıl ağlamazdım...

Püsküllü ve diğer kuşlarımın yanmasının üstünden günler geçmişti. Babam yeni kuşlar ve onlara yeni kafesler almıştı. Ancak ben asla istemiyordum. Çünkü alışamıyordum. Püsküllü yandı-

ğından beri odamdan çıkmıyordum. Gökyüzünü izleyemiyordum. Günlerce yemek yemedim. Aklıma geldiği her an çok üzülüyordum, boğazıma bir yumru oturuyordu.

Yine yerde uzanıp düşüncelere dalmışken annem beni çağırdı. Homurdanarak yanına gittim. Muhtemelen yine bir şeyler isteyecek, kendimi bu kadar üzmemem gerektiğini hatırlatacaktı. Tahminimde yanılmadım. Yaptığı içliköftelerden Helinler'e bir tabak götürmemi söyledi. Aslında beş dakika da olsa Helin'i görmek bana iyi gelebilirdi.

Kapıya gittiğimde tokmağı vurdum ve kuş sesleriyle başımı havaya kaldırdığımda aklıma yine Püsküllü geldi. İstemedem gözlerim doldu. Kapı açıldı.

Helin bana, "Ne oldu?" der gibi baktı.

"Annem... içliköfte..." dedim.

O ise ne olduğunu anlamış gibi sarıldı bana. İçimden gelen tek şey, o âna hapsolup hep o anda yaşamaktı.

Hiç konuşmadan oradan ayrıldım. Hâlâ buruktum ama Helin'in bana sarılması içimde bir şeyleri yeşertmişti.

Eve gittim. Az önce uzandığım yere tekrar uzandım. Helin'i düşündüm, Püsküllü'yü düşündüm.

Bir kanat sesi duydum, önemsemedim önce. İkincisinde başımı pencereden tarafa çevirdiğimde heyecandan nefesim keşildi. Gerçek mi, rüya mı bilemedim.

Koştum, camı açtım. Püsküllü'ydü bu! Kararmış tüyleriyle pencerenin önünde kanat çırparak bana bakıyordu. Hemen onu içeri aldım. Hafif yanıklar vardı gövdesinde. Nasıl olduğunu bilmiyorum ama geri gelmişti!

İçimde solan tüm çiçekler yeniden açtı sanki. Püsküllü kanadındaki küllerle bana mutluluğu geri getirmişti. ■

*Gündelik hayatın
içinde sıradan görünen
kırılma noktalarını,
arkadaşlığı yücelterek
öyküleştiribildiği için...*

Deniz Tatlı

8. sınıf öğrencisi
ODTÜ Geliştirme Vakfı
Özel Mersin Ortaokulu

"Öykümü yazmaya başladığımda, kafamda belli bir fikir yoktu. Bu yüzden, beş altı kere değişik şeyler yazıp beğenmedim. Bir süre sonra aklımda dans eden kelimeler bir anda kâğıda dökülmeye başladı. Küçük bir fikrin ucundan tutunca da gerisi çorap söküğü gibi geldi. Yazarken karakterimin hayatında trajik bir olay düşündüm, ama öykümün değişik olmasını istediğim için, bu olaydan aslında diğer karakterimin daha çok etkilenmesini sağladım. Arkadaşının da, annesi gibi gitmesinden duyduğu endişe onun istemediği kırıcı şeyler söylemesine yol açınca, bu benim için çok güzel bir temel oluşturdu ve buradan devam ettim. Yazarken ilginç duygular ama en çok merak içindeydim. Karakterlerimin yaşadığı olay üzücü de olsa, öykümün sonunu mutlu bitirmek istedim. Yarışmayı kazandığımda da çok mutlu oldum."

GİTMEDİM

Sabahları apartman kapısını aynı anda açıyoruz. Sanki biri yu-
karıdan işaret veriyor. Merdiven boşluğu soğuk. Duvarlardaki
çatlaklar, çocukluğumdan beri aynı yerde. Posta kutularının üs-
tünde silinmiş isimler... Bizimkiler de öyle. Yan yana ama okun-
muyor artık.

O, her zamanki gibi omuzuma çarpıyor.

“Çekil biraz. Geç kalıyorum.”

“Dünyayı kurtaracaksın ya çünkü,” diyorum. “Bekletmeyelim
seni.”

Seslerimiz sert. Onun yeşil gözleri başka, benim siyah gözle-
rim başka yerde.

Eskiden adımı söylerdi.

Eskiden akşamları aynı balkonda otururduk.

Eskiden annemin yaptığı keki birlikte yerdik. Gerçi o dilimi-
ni fazla bulur, hep bana verirdi. Ben de onun oyuncak arabala-
rını saklardım ki benimle konuşmak zorunda kalsın.

Eskiden...

Yıllar sonra bir gün merdiven boşluğunda kavga ettik.

“Annen gibi sen de çeker gidersin!”

O cümle bana değil, annemin içimde bıraktığı boşluğa çarp-
tı. O günden sonra ona bakamadım. Bakarsam ağlayacaktım
çünkü...

Eve her dönüşünde, içeri girmeden bahçeye gidiyor. Tam
bir saatini bahçede geçiriyor. Sitenin arkasındaki eski bahçe-
de...

Biz küçükken de vardı bahçe. Ama kırgınlığımız her şeyi ya-
bancılaştırıyor sanki. Çınar ağacı artık daha küçük. Biz büyümü-
şüz gibi... Kırık bankın üstünde yosun var. Eski havuzun dibin-
de yağmur suyu birikmiş, gökyüzünü yutuyor.

“Orada ne halt ediyorsun?” dedim bir gün, merdiveni ağır
ağır çıkıyordu. “Gelecek yaşamını mı düşünüyorsun?”

“Evet,” dedi. “Mümkünse senin uzağında bir yaşam...”

“Rahatladım.”

Kapıyı yüzüne kapattım, *gümm...* Ama kalbimi kapatamamış-
tım.

Kış gelince, nefesimiz iz bırakır oldu boşlukta. Evden çıkarken
titrediğini gördüm. Atkısını yine yanlış bağlamıştı. Elimi uzatıp
düzeltmek istedim. Ellerim cebimde yumruk oldu.

“Saçlarını kesmişsin,” dedi.

“Eee?” dedim çıkışarak.

Kaşları çatıldı. “Yakıştığını söyleyeceğimi falan mı sandın? Bü-
yük hayal kırıklığı...”

O gün herkes beğenmişti. Ama onun söylemesi gerekenleri
söylememesine alışkındım. Söylememesi gerekenleri söyleme-
sine de...

Sonraki sabah yoktu. Kimse omuzuma çarpmadı. Kimse gü-
nümü mahvetmedi. Okuldan döndüm. Bahçede onu aradı göz-
lerim, bahçe boştu. İçime ateş düştü; her zamanki gibi değildi.

Bahçeye indim. Çınarın altındaki bankın yanında siyah bir

kutu vardı. Sanki beni bekliyordu. İçinde defterler, üstlerinde tarihler...

İlkini açtım.

“Bugün doğum günün. Kapına bediye bırakacaktım. Ama o cümleden sonra kapını çalmaya hakkım yok...” Dizlerimin bağı çözüldü.

Bir tane daha.

“Bugün annenin gittiği gün. Merdivenlerde oturdum. Ağladığımı duydum... Yanına gelemedim...” Nefes alamadım.

Bir tane daha.

“Bugün saçlarını kesmişsin. Hayatımda hiçbir şeyin sana bu kadar yakıştığını hatırlamıyorum...”

Sayfalar ıslanıyordu. Hangisi gözyaşımdı, hangisi yağmurdu, bilmiyordum.

Son mektup.

“Yarın bastaneye gidiyorum. Doktorlar ciddi değil diyor ama içimde kötü bir his var. Bilmeni isterim ki, seni her sabah kapıda görmek günümün en güzel zamanıydı. Bana bakmanın bile.”

Kutuyu kapatamadım. Tüm korkumla içeri koştum. Merdivenleri çıkarken çocukluğum düştü peşime...

Kapısını çaldım panikle. Açan o değildi... Ne bekliyordum ki!

“Ameliyatta,” dedi kardeşi.

O an anladım: Beni sözleriyle yaralamasından değil, onu kaybetmekten korkuyormuşum. Kapının önünde yere çöktüm. Yıllardır tuttuğum gözyaşları birden akmaya başladı.

“Ben annem gibi gitmedim!” diye bağırdım duvara. “Buradaydım... ben buradaydım!”

Kaç gün, kaç sabah bekledim?

Kapı açıldı. Gözlerinin altı mor... Beni görünce durdu. Asansör kapanırken elimi araya koydum. Elim titriyordu.

“Bahçeye... gelir misin?” dedim. “Defterler duruyor.”

Gözleri doldu. Asansöre birlikte bindik. Omuzlarımız değdi. Bu kez çekmedi. Ben de... Çınarın altına oturduk. Bir defter açtım. Kalem ona verdim. Elleri titredi. Yazamadı. Kalem bıraktı. Başını ellerime gömdü. Yıllardır ilk kez bana dokundu. Sonra biraz ağladık. Sessizce. Çocuk gibi. Saçlarını okşadım.

“Ben gitmedim,” dedim. “Bak, buradayım.”

“Ben de seni gönderemedim,” dedi fısıltı gibi bir sesle. “Kendimi gönderdim.”

Şimdi sabahları kapıyı açtığımızda omuzuma çarpmıyor. Yanımda yürüyor. Bazen hiçbir şey söylemiyoruz. Bazen, “Geç kalıyorsun,” diyor.

“Birlikte geç kalalım,” diyorum ve anlıyorum... Mutluluk öyle sanıldığı gibi büyük bir şey değil. Mutluluk, “Gitmedim,” diyebileceğin birinin hâlâ orada olması. ■

*Savaşın yıkıcılığını özgün
bir bakışla aktardığı,
mutluluğu direnç ve
yardımlaşma üzerinden
güçlü anlatım ve duru
Türkçe'yle tarif ettiği için...*

Umay Baybars

6. sınıf öğrencisi
İzmir,
Özel Tevfik Fikret Ortaokulu

“Sevdiklerini kaybeden ve köyünü terk etmek zorunda kalan küçük bir kızın öyküsünü yazmak, aklıma ilk gelen fikirdi. Nedenini bilmediğim bir şekilde, kendimi en iyi kederli hikâyelerle ifade edebiliyorum. Zorluklara göğüs geren insanlar, küçüklüğümden beri beni çok etkiler. Bu yüzden, kardeşini canı pahasına koruyan fedakâr bir ablayı konu aldım. Yaşadıkları karşısında asla pes etmeyecek kadar cesur, ona yardım edenleri hiç unutmayacak kadar vefakâr.

Bazı insanlar, bizim için özeldir. Öykümdeki Aysha da, Amine için özeldi ve yaptıklarıyla bu gencin hayatını değiştirdi. Benim için çok önemli olduğundan bu konunun üzerinde özellikle durdum. Bazen küçük mutlulukların ömür boyu hatırdaki kalacak harika deneyimler olduğunu anlatmak istedim. Öykümün beğenildiğini öğrenince de çok sevindim, çünkü bu cesur kızların sesinin tüm Türkiye’de duyulmasına çalışmıştım.”

ŞEFTALİ

Amine tozlu, yer yer yırtık perdeyi çekinerek itti. İşte oradaydı. Siyah çarşafli kadınların arasından, Abdullah’ın minik, cansız ayaklarını seçebiliyordu. Gözlerinde biriken yaşları, örtüsünün kenarıyla sildi. Aslında pek anısı olmamıştı kardeşiyle... Daha konuşmayı yeni sökmüşken ölüm ayırmıştı onları. Amine’nin içi bu küçük çocuk için sızlıyordu. Ter kokulu çadırın içinde kendine yer açarak ilerledi.

Tüm o kalabalığın içinde, kambur sırtı ve kısa boyuyla annesi hemen belli oluyordu. Kadın, yaklaşmasını işaret etti eliyle.

“Fatma’yı Salmeenler’e bıraktım. Sen de git. İki lokma bir şeyler yersin,” diye bağırdı ağıtları bastırarak.

Amine başını salladı. Salmeen Teyze’yi severdi. Başı eğik, geldiği yolu gerisingeri yürümeye başladı.

Güneş batarken, genç kızın sakın ve düzenli adımları kerpiç evlerin duvarlarında yankılanıyordu. Amineler’in kerpiç evi yoktu. Birkaç aileyle beraber çadırlarda kalıyorlardı. Kerpiç evlerse kışın daha sıcak, yazın daha serin olurdu. Tıpkı Salmeen Teyze’nin evi gibi...

“Hoş geldin Amine kızım.” Yaşlı kadının sesiyle Amine derin düşüncelerinden sıyrıldı.

“Hoş bulduk Salmeen Ana. Fatma sende mi?”

Salmeen, soruyu duymamış gibi konuşmayı sürdürdü: “Abdullah’a üzuldüm Amine. Küçük çocuktu daha. Kim bilir karahummadan daha kaç kişi ölecek? Ah ah, annene dediydim ben, bu oğlanı sineklerden uzak tut diye... Ama yok, illa bildiğini okuyacak.”

Amine artık dinleyemiyor, kulakları uğulduyordu. Annesinin en yakın arkadaşının böyle şeyler söyleyeceği aklının ucundan geçmezdi. Kadını iterek içeri girdi.

Fatma, yerde bez bebeğiyle oynuyordu. Ablasını görünce bir şeyler mırıldandı.

“Fatma...” dedi Amine, çömleklerin arasından geçerken. Yerler rahatlatıcı derecede serin olmasına rağmen buradan bir an önce gitmek istiyordu. “Haydi gel.” Çiziklerle dolu elini kıza uzattı. Pencereden giren soluk gün ışığı, çocuğun yüzünü bir anlığına da olsa aydınlattı.

“Biraz daha kalamaz mıyız?”

Amine, başını salladı. “Olmaz, annem vakit kaybetmeden gelmemizi söyledi. Oyununu evde oynarsın,” dedi. Birkaç saat daha aç kalabileceğini düşünmüştü ama fena halde yanılıyordu.

Kuru toprak, iki çift küçük ayağın altında eziliyordu. Amine, yolun kenarında toplanmış adamların ısıklarını duymazdan gelerek başını önüne eğdi. Bu seslere aldırılmamayı Zehra öğretmişti ona. Dört ay önce köyün delişmen oğlanlarından birine giden Zehra...

Genç kızın elini tutan parmaklar sıkılaştı. Fatma fısıldadı: “Abla, ben yorulmuş.”

Amine, alnında biriken ter damlalarını silerek belli belirsiz gülümsedi. “Gel, seni sırtıma alayım.”

İlk yıldızlar gökyüzünde görünmeye başlamıştı. Akşam, kö-

yün üzerine ağır ağır çökmekteydi. Bir silüet, yolda yorgun argın yürüyen küçük kız ve ablasına yaklaştı. “Amine, neredesiniz siz? Akşam oldu. Haydi, anneler de hazırlandı. Gidiyoruz.”

“Nereye?” Amine yutkundu. İlk kez üç yaşında göç etmişti. Galiba açlığı gidermek içindi. Anımsamaya çalıştı. “Neden gidiyoruz?”

“Duymadın mı? İki gün önce olağanüstü hal ilan edildi. Savaş girdik.”

Genç kız, Fatma’yı yere indirdi. Rüzgâr saçlarını savururken eve doğru koşmaya başladı. Baş dönüyor, gözleri kararıyordu. Annesi iyi miydi? Peki kardeşleri? Zihni bulanıktı; sorularla, rahatsız edici ihtimallerle dolmuştu.

Evleri uzakta belirdi. Amine, aniden durdu ve var gücüyle çığlık attı: “Anne!” Yuvasından kapkara dumanlar yükseliyordu.

Amine, mırıltılar ve kavurucu sıcakla uyandı. Gözkapakları birbirine yapışmıştı, zar zor açabildi. Ağzında küflü, kekremsi bir tat vardı. Ne kadar uyumuştur? Kendini zorladı ama sanki bir boşlukta sıkışmış gibi ne geçmişi ne de şimdikiyi hatırlayabiliyordu. Yalnızca içine işlemiş sessiz kederi duyumsayabili.

Her şey yavaş yavaş yerine oturdu: Yangın, savaş, göç... Başını kaldırmayı denedi. Etraf karanlıktı. Sanki geceydi. Derken insanları seçmeye başladı. Hepsi, henüz göremediği bir şeyin önünde birbirlerini ittiriyordu.

“Sonunda uyandın.” Yanı başından gelen bu ince ses hiç yabancı değildi.

“Fatma...” dedi Amine. “Neredeyiz?”

Küçük kız tereddütle ablasına baktıktan sonra yanıtladı: “Emin değilim. Salmeen Teyze batıya gittiğimizi söyledi.”

Amine, yanıtı bilmesine rağmen sordu: “Annem nerede?”

Fatma başını önüne eğdi. “Sen de öldün, kimsem kalmadı sandım. Sakın beni böyle korkutma, tamam mı?”

“Tamam, Fatma’cığım, üzülme.”

“Söz mü?”

Genç kız, kardeşini kendine çekti. “Sana söz veriyorum, bir daha hiç yalnız kalmayacaksın.”

Gözleri yanıyordu ama kendini tuttu. Fatma’nın önünde ağlayamazdı. Etrafa baktı. Salmeen Teyze onlara doğru tasasız adımlarla geliyordu. Güneşten kapkara olmuş buruşuk tenini kırmızı bir çarşafı gizlemeye çalışmıştı.

“Amine, haydi kızım, biraz su iç. Hastasın zaten. Bir deri bir kemik kalmışsın.”

Amine, çatlamış dudaklarını güçlkle araladı. Kim bilir kaç gündür su içmemişti ama, tuhaf bir boşluk vardı içinde. Suyu bile dolamayacak bir boşluk...

Issız çölde, develerin arada homurdanması dışında hiçbir ses duyulmuyordu. Fatma, ablasına sokulmuş, yaş içindeki gözlerini sınıksı yummuştu. Amine gökyüzünde sarı bir top gibi asılı duran güneşe aldırmaşızın, başörtüsünü çıkarıp, artık keçe gibi sertleşmiş, simsiyah saçlarını serbest bıraktı. İki gündür yaparak kımıldamamıştı.

Salmeen Teyze arkasına dönüp fısıldadı: “Amine, yoruldu mu kızım?”

“İyiim Salmeen Teyze, merak etme sen.”

“Merzouga’da yardım çadırları kurmuşlar. Birkaç saate ulaşırız.”

Genç kız, gözlerini kısıp ufka baktı. Koyu bir toz bulutu, görüşünü engelliyordu. Başını kardeşine yaslayarak annesini düşündü. Majida Hanım, kızına olan sevgisini belli etmezdi ama Amine hissedirdi. Şimdi ise bu koca çölde yapayalnızdı. Etrafında uçan sinekleri kovaladı. Sıcak hava vücudunu sararken, küçük-lüğünde Zehra’dan dinlediği bir ninniye mırıldanmaya başladı.

Deveden inip, uyuyan kız kardeşini kucağına aldı. Bulutlar, yorgun birer gezgin gibi ağır ağır süzülüyordu.

Yardım çadırları belki eski püsküydü ama o gün Amine kendini cennette gibi hissetti. Kampı inceledi. Sıra sıra birkaç beyaz tentenin ayakları, kuma ustalıklı gömülmüştü. Ahşap barakanın önünde bir sehpa ve üç sandalye vardı.

“Hoş geldiniz.”

Genç kız başını çevirdi. Bir kadın onlara doğru yürüyordu. Buğday tenine çok yakışan renkli bilezikler takmıştı. Saçları parlak ve koyu renkteydi.

“Ben Aysha. Senin adın ne?”

Amine, gözlerini Aysha’nın gözlerinden ayırmadan yanıtladı: “Amine. Bu da kardeşim Fatma.”

“Memnun oldum, Amine... Acıkmış olmalısın. Haydi gel.” Aysha, Amine’ye bir meyve sepeti uzatırken gülümsedi. “Haydi, bir tane seç.”

Amine başını salladı. “Gerçekten gerek yok. Ben aç değilim. Fatma’ya verin.”

Kadın, gözlerinde muzip parıltılarla kızı baktı. “Suratının haline bakılırsa uzun süredir bir şey yememişsin. Tadına bakmaktan zarar gelmez, öyle değil mi?”

Amine gözyaşlarını serbest bıraktı. Bu sözler oldukça tanıdık.

Aysha, tıpkı annesininki gibi sakın sesiyle konuşmaya devam etti: “Lütfen... Benim için... Bak, sana çok iyi gelecek. Söz veriyorum.”

Genç kız meyvelere baktı. Çoğunu daha önce hiç görmemişti. Ansızın gözüne, sepetin dibinde kalmış, olgun bir şeftali ilişti. Şeftaliye uzanıp bir süre öylece bekledi. Meyvenin tıylı dokusunu duyumsadı. Yavaşça ağzını açtı ve bir ısırık aldı...

Kadın, elini yüzüne siper edip etrafına baktı. Geliyorlardı. Hızlı adımlarla onlara doğru yürüdü. Sonunda, yıllardır hayalini kurduğu mutluluğa erişmişti. Aysha’nın anısını yaşatabilmişti.

“Hoş geldin,” dedi, endişeyle onu süzen kıza. “Benim adım Amine. Seninki?”

Kızın cevap vermekte tereddüt eder bir hali vardı.

“Korkmana gerek yok. Bana söyleyebilirsin.”

“Leila,” diye fısıldadı küçük kız ürkekçe.

İçinde anlam veremediği bir sevinç kabarıırken Amine sevgiyle kıza baktı. Elindeki kovayı ona doğru uzatarak sordu:

“Söyle bakalım Leila, şeftali ister misin?” ■

DİKKATİ ÇEKEN ÖYKÜLER

Zeynep Cemali Öykü Yarışması
2026 Seçici Kurulu’nun
yayımlanmaya değer
gördüğü 9 öykü.

Ardıç Topraksu Gölgesi

7. sınıf öğrencisi

Mersin, Silifke Cumhuriyet Bilim ve Sanat Merkezi

DUVARLAR ARASINDAKİ HAYAT

Dünyam, dört beyaz duvarın arasına sıkıştırılmış, dışarıdaki hayatın gürültüsünden yalıtılmış sessiz bir sonsuzluktu. Bu odada zaman, sokaktaki insanlar için olduğu gibi neşeye ve telaşla akamazdı; ağır, gri bir sis gibi odanın köşelerine çöker, birikir ve her geçen saniye biraz daha ağırlaşan bir taş gibi göğsümün üstüne yığılırdı. Kelimeler, dudaklarımın hemen ardında hapsolmuş birer ürkek kuş gibi çırpınır ama o görünmez çelik kafesten çıkıp hiç havalanamazdı.

Tavanımdaki ince, kıvrımlı ve yer yer derinleşen çatlak, benim için dünyanın en uzun, en gizemli nehriydi. Gözlerimi saatlerce o çatlağa diker, üstünde hayali gümüş balıklar yüzdürür, kıyısında hiç gidemediğim, kâğıttan masalsı şehirler kurardım. Perdelerin arasından sızan ve toz zerreciklerinin içinde dans ettiği gölgelerse, adını bile bilmediğim, bir yerlere yetişmeye çalışan yorgun ve hüzünlü yolculardı.

İnsanlar tepemde konuşur, sesleri bazen uzak bir uğultu gibi gelir; bazen bana acıyarak bakar, bazen de varlığımı bir kenara itip beni dilsiz bir eşya gibi severlerdi. Kimse bilmezdi ki

ben o sessizliğin en korunaklı, en derin kuytusunda parmak uçlarımla yıldızlara dokunabiliyor, rüzgârın yaşlı ağaç dallarıyla yaptığı o fısıltılı pazarlıkları herkesten daha iyi duyabiliyordum.

Dışarı... O hiç bitmeyen, ucu bucağı görünmeyen gürültülü ve görkemli nehir. Pencereden sızan zayıf, çoğu zaman tozlu ışık huzmesi, bana o devasa dünyadan haber getiren, sırdaşım olan tek sadık elçiydi. Sokaktaki simitçinin her sabah aynı ritimle, aynı hüzünlü tınıyla yükselen yanık sesi; karşı binanın balkonuna asılan renkli çamaşırların rüzgârda çıkardığı o hafif, ritmik pat pat sesi; güneşin hangi saatte odamdaki halının desenlerini terk edip duvarın köşesine, oradan da tavana doğru ağır ağır tırmanacağı... Hepsini zihnime birer kutsal bilgi gibi nakşetmiştim. Bazen bir kuş konardı pencere pervazına. Küçük, siyah gözleriyle içeriye, bana bakardı. O an sanki dünya dururdu. Onun kanat çırpışındaki özgürlük, benim hayal gücümün sınırıydı. Ama ben o akıntıya, o kanat sesine ait değildim; kıyıda unutulmuş, suyun serinliğine ve hayatın baş döndürücü akışına hasret, bir gün ansızın akıntıya kapılmayı bekleyen kurumuş bir yapraktım sadece. Benim için hayat, sadece o camın arkasındaki kareye sığan, dokunamadığım bir seyirlikten ibaretti.

O gün, takvimlerin bile heyecanla yapraklarını döktüğü, gökyüzünün sanki benim için en parlak mavisini giyindiği o mucizevi sabahı. Odamda günün ilk ışıklarıyla birlikte başlayan, alışılmadık ve telaşlı bir hazırlığın ayak sesleri yankılanıyordu. Ve sonra, odanın alışılmış gri havasını dağıtan, kalbimi yerinden çıkaracakmış gibi çarptıran an geldi: Ayakkabılarım...

Kutularında hapsolmuş, altları hiç toprağa değmemiş, hiç çamurla tanışmamış, tabanındaki ince pürüzlerini bile kaybetmemiş o gıcır gıcır ayakkabılarım gün ışığına çıkarıldı. Onlar benim için sadece birer eşya değil, dışarıdaki dünyaya açılan sessiz birer davetiyeydi. Bağcıklar parmaklarımın arasında nazikçe dolanıp düğümlenirken, kalbim sanki bağcıkların arasından sızıp

sokağa kaçmak, sert kaldırımlara çarpa çarpa, yorulana kadar koşmak istiyordu.

Beni tekerlekli sandalyeye, soğuk metal koltuğa yerleştirdiklerinde, dünya bir anlığına eksenini etrafında öyle bir döndü ki, başım hafifçe omuzuma devrildi. Konuşamıyordum, tek bir hece bile dökülmüyordu dudaklarımın arasından; ama gözlerimdeki o sonsuz, özlem dolu ve çocuksu açlık, dünyanın bütün büyük meydanlarında atılan binlerce “teşekkür ederim” cılgılığından daha gürültülü, daha sarsıcı ve daha gerçikti.

Asansörün metal kapısı büyük bir hırıltıyla açılıp kapandı, sanki bir kalenin ağır kapıları benim için aralanıyordu. Apartman girişinin ağır ve soğuk demir sesinin yankısı sessiz sokağa taşığında nefesimi tuttum. Tekerleklerin asfalta değdiği o anki sarsıntı, bedenimde bir deprem etkisi yarattı. Ve işte o saniye... Eşiğin ötesindeki o devasa, baş döndürücü mucize beni bütün ihtişamıyla karşıladı.

Rüzgâr... Hayatım boyunca tenime değen, ruhuma sızan en gerçek, en hoyrat ve en güzel şeydi. Saçlarımın arasından geçerken bıraktığı o keskin ılık sesi, yüzüme ve boynuma bir tokat gibi çarpan ama canımı yakmayan o ilk serin temas... Hayatın, “Bak buradayım, seni bunca yıl sabırla bekledim!” deme şekliydi bu.

Kornaların birbirine karışan sabırsız gürültüsü, bir yerlere geç kalmış insanların asfaltta yankılanan telaşlı ayak sesleri, köşedeki fırından yeni çıkmış taze ekmeğin buğusuna karışan ağır egzoz dumanı... Normal insanların her gün bıkkınlıkla, yüzlerini buruşturarak geçtiği o kentsel karmaşa, benim için dünyanın en muazzam, en kusursuz senfonisiydi. Yolun kenarında top oynayan bir çocuğun kahkahası kulağıma çalındığında, o sesin peşinden gitmek istedim. Ben o gürültünün, o tozun, kalabalığın tam kalbinde durup hıçkırığa hıçkırığa, ciğerlerim sökölürcesine ağlamak istiyordum. Çünkü o gürültü, hayattı. Ve ben o an, sadece orada nefes alarak bu koca ve vahşi hayatın küçük bir

parçası, bir rengi, bir sızısı, bir tanığı olmuştum.

Pencereden yıllardır sadece tepesindeki birkaç dalını, o dallara konan kuşları görebildiğim ulu çınar ağacının devasa gölgesine sığındık. Ağacın gövdesine yaklaştığımızda, kabuklarındaki her bir çatlağın benim tavanımdaki o nehirle kardeş olduğunu düşündüm. Yapraklarının hışırtısı, benim yıllardır içimde biriktirdiğim, kimsenin duymadığı o kederli sessizliğime verilmiş uzun, şefkatli ve huzurlu bir cevaptı sanki. Dalların arasından sızıp yüzüme düşen güneş ışıkları tenimde dans ederken, dünya ilk kez bu kadar renkli, bu kadar canlı gelmişti gözüme.

Tam o sırada, çok tanıdık, sıcak ve güvenli bir el benim hareketlessiz duran, dünyaya küsmüş elimi sımsıkı kavradı. Beni yavaşça sarstı, sinesine çekti, göğsündeki hayat dolu sıcaklığa, o güvenli limana bastırdı.

Ona karşılık veremiyordum; kollarım bana itaat etmiyordu, parmaklarım o sıcaklığa uzanamıyor, onu kavrayamıyordu. Ama ruhumun en derin, dokunulmamış ve yaralı yerinde ona öyle bir sarılıyordum ki, kemiklerimiz birbirine geçiyordu sanki. Onun hızlı hızlı vuran, telaşlı kalp atışları; benim hiç konuşamayan, sadece sessizce çarpan kalbimin ritmiyle tek bir şarkıya dönüştü. O, dayanamayıp sessizce ağlıyordu; sıcak gözyaşları boynumdan içeri, tenimin en ücra köşelerine süzülüyordu. Bense içimden, ömrümce hiç yapamadığım kadar gür sesli, dünyayı sarsacak kahkahalar atıyordum. Dudaklarımın kenarında titreyen belli belirsiz, utangaç kıpırtıyı, sadece o anki saf ve karşılıksız sıcaklık fark edebilirdi. O an anladım ki; bazı mutluluklar için dile, bazı sarılmalar için kollara ihtiyaç yoktu.

Mutluluk; koşup yorulmak, bir şarkıya avazın çıktığı kadar eşlik etmek ya da dünyayı avuçlarının içine alıp hırsıyla sıkmak değildi. Mutluluk; hiçbir uzvun sana itaat etmediği, sözcüklerin sana ebediyen yasaklandığı o dar bedende, sadece bir rüzgâr dokunuşuna, bir yaprak hışırtısına ya da bir dostun kalp atışına

sığabilmeydi. Sessizdim, tek bir kelime bile etmemiştim ama o gün dünyanın en mutlu, en özgür cıvıllığını atmıştım; kimse duymadı, kendi kalbim hariç. Çünkü o gün o eşikte anlamıştım ki, gerçek özgürlük uzaklara gitmek, dağları aşmak ya da denizleri geçmek değil; birinin kalbinde kendine sarsılmaz, yıkılmaz ve her dilden daha güçlü, sessiz ve sıcak bir yer bulabilmeydi. Dudaklarımın ardında çırpınan o sessiz kuşlar, ilk kez gökyüzüne dokunmuş ve kendi şarkılarını bulmuşlardı. ■

Bade Dedeoğlu

8. sınıf öğrencisi,
ODTÜ Geliştirme Vakfı
Özel Ankara Ortaokulu

TOPAÇ

Parmaklarının ucunda yükselerek zile uzandı. Minik elleri zili az buçuk kaçırarak gibi olsa da en sonunda tiz bir ses sokakta yankılandı. Küçük çocuk tezgâhın arkasında biri belirene kadar sessizce bekledi. Çocuk aklına saatler gibi gelen birkaç dakikanın ardından içeriden bir ses yükseldi: “Geldim!”

Sesi duyan çocuğun bir anda gözleri parladı. Elinde tuttuğu iki madeni paraya baktı ve avucunun içi acıyana kadar paraları sıkı. İçi kıpır kıpır olan çocuk iri cüsseli tezgâhtarını görünce hemen lafa atıldı: “Amca! Şu topaçlardan almak istiyorum!” Tezgâha güçbela yetişen çocuğun paraları artık adamın önündeydi.

Tezgâhtar bir paralara bir de çocuğa bakıp, “Daha ucuz bir şey seçmen gerekecek,” diye homurdandı ve paraları çocuğa doğru uzattı.

Çocuğun gözlerinin içindeki yıldızlar bir anda sönmüştü. Duruşu sağlam bir ağaç gibiyken şimdi o ağaç kuruyup gitmişti sanki. Okuldaki arkadaşları, hakkında ne düşüneceklerdi şimdi? Herkes teneffüste topaç çevirip oyunlar oynarken, o sırasında oturacaktı yine...

Aklı okul arkadaşlarından birine gitti; neden diğerleri ve kendisiyle oyun oynamadığını sormuştu çocuğa. Kötü bir niyeti yoktu elbet, ama bu, çocuğun zoruna gitmişti. “Topacımı unutmuşum,” diye mırıldanmıştı, göz temasından kaçınmaya çalışarak. Arkadaşı onu yalnız bırakınca da, bir topacı olduğunu, onunla istediği kadar oynadığını hayal etmişti.

Daha fazla düşünmeye fırsat bulamadan, caddeden geçen bir arabanın motor sesinin kükreyişi dikkatini dağıttı. Paraları cebine koyup evine, annesiyle konuşmaya gitti.

Kısa bir yürüyüşün ardından evin kapısına gelmişti. Sürekli menteşelerinden çıkan pencere yine yerinde yoktu. Evin içinden pek hoş olmayan, keskin bir koku geliyordu. Bozulmaya yüz tutmuş malzemelerin kaynamasından çıkan kokuydu bu... Burnuna işlemiş, orada yer etmişti artık. Başka şey yenmezdi evde.

Çekingen çekingen kapıyı çaldı. Kilitli olmadığını bağırarak annesinin sesi, yaşlı bir kavağın hıştırtılarından daha bezgin çıkıyordu. Çocuk kapıyı biraz itti ve ağır adımlarla içeri girdi.

Mum ışığıyla aydınlanan mutfak ve oturdukları oda –ikisi resmen iç içeydi– kaynayan karışımın buharı altında kalmıştı. Annesi, çocuğa sevecen ama yorgun bir bakış attıktan sonra yemeğin birkaç dakikaya hazır olacağını söyledi. Çocuk, yattığı odaya gitti; pencerenin boşluğundan gelen havanın serinliğini yüzünde hissetti. Sert rüzgâr onu üşütmeye başladığı sırada annesinin sesi evin içinde yankılandı.

Çocuk masaya ilerlerken annesinden biraz daha para isteyip isteyemeyeceğini düşündü. Onun ve babasının çok çalıştıklarını biliyordu. Babasının hiçbir zaman ona ayıracak vakti olmamasının sebebi de buydu. Düşünceli şekilde masaya oturdu.

Annesi kızının bu düşünceli halini fark ettiyse de görmezden gelmeyi yeğledi. İşte yorucu bir gün geçirmiş, gergin anlar yaşamıştı. Güçbela karşıladığı evin duvarları üstüne geliyordu. Biricik kızına istediği gibi bir hayat sağlayamamıştı. Bundan dolayı sü-

rekli kendine kızıyordu. Küçük çocuğa vereceği haberi nasıl söylese onu da bilemiyordu. Oturduğu sandalye gıcırdadı, o hareket ettikçe acıyla homurdandı. Evdeki sessizlik insanı sağır ediyordu.

Kadın içindeki bu tuhaf histen kurtulmayı başarıp derin bir nefes aldı. Bu nefes, sessizliği kırmıştı. Kızının da bir şey söylemeye yeltendiğini görünce, ona nesi olduğunu sormadan lafa atıldı. “Kızım,” dedi, “okula gitmeyi ne kadar sevdiğini biliyorum, ama bir süre gitmesen sence de rahat olmaz mı?”

Küçük kızın bakışları kararır, zaten sönük duruşu daha da sönüştü. Neden böyle bir şey istemişti annesi ondan? Tam bunu düşünürken kadın devam etti.

“Bu evi nasıl zor karşıladığımı biliyorsun. Bu yüzden senden de destek istiyorum.” Lafı uzatmamıştı. Açıklama yapmadı, sadece bir işte çalışması gerektiğini, yarından itibaren erken kalkıp kendisiyle birlikte çalışacağı atölyeye geleceğini anlattı.

Çocuk ne diyeceğini bilemez şekilde öylece durdu. Elindeki solmuş renkli bakır kaşık tabağa çarparak rahatsız edici bir ses çıkardı. Annesinden isteyeceği şeyi de, topacı da unutuvermişti. Hayattaki tek mutluluğu da elinden alınmıştı sanki. Okulda diğerleriyle oynayamasa da evden bir kaçıştı onun için. Yemeğini bitirmeden yatmaya gitti. Soğuk rüzgâr kollarını, bacaklarını dövüyor; ince battaniyesi yetmiyordu. Zorla uykuya daldı.

Ertesi, sabah uyandığında önce yamalı okul önlüğünü giymeye yeltense de sonra eski, delik deşik gömleğini eline aldı ve giyinip annesinin yanına gitti. Yorgun görünüyordu. Kahvaltı bile etmeden evden çıktılar. Uzun bir yürüyüşten sonra karanlık bir kulübenin önündeydiler. Kapıyı bir adam açtı. Lekeli önlüğünün içine zor sığıyor gibi görünen, somurtkan biriydi. Kızı içeri aldıktan sonra büyük odun parçalarını nasıl keseceğini gösterdi. Günlük maaşı beş madeni para olacaktı.

Küçük kız için büyük bir miktardı, ama annesinin paraları her

gün sayıp nasıl hayal kırıklığına uğradığını düşündü. O sırada rengârenk topaçlar geldi aklına; üstlerinde büyük etiketle “8” yazıyordu. Artık ek para alabileceğini sanmıyordu. Kazandıklarını da annesine vereceğinden, en büyük hayalinden vazgeçecekti.

Günler uzun, zahmetliydi. Her sabah güne on tahta kesmekle başlar, sonra sandalye ayaklarını çiviyle sabitlemeye geçirdi. Günde anca beş sandalye bir araya getirebildiğinden atölye sahibinden biraz çekinse de, adam da en az onun kadar yorgun, bıkkındı. Yine aynı geçen bir gün, sıra sandalye monte etmeye gelince çocuğun içine daha önce hissetmediği bir heves doğdu. Topaçları gördüğü gün hissettiğine benziyordu. Tuhaftı, çünkü düzenli el ağrısı çekmenin heveslendirici bir yanı yoktu. Yine de aldırmadı, çekicini eline aldı. Zamanın nasıl geçtiğini fark etmeden çalıştı.

En sonunda atölye sahibinin sert sesini arkasında duyunca irkilerek sıçradı.

“Bu kadar sandalyeyi sen mi birleştirdin?” Adamın sesinde merak ve biraz da şaşkınlık vardı.

Çocuk dönüp adamın etrafındaki on beş sandalyeye baktı. Kendine o da inanmadı. Bunu gerçekten başarmış mıydı yani? Ayağa kalktı ve ürkek bir sesle adama, “Evet!” diye cevap verdi.

Etkilenen atölye sahibi o gün çocuğa ek olarak on madeni para daha verdi. Kızın ağzı kulaklarına varmıştı. Atölyeden çıkmış eve giderken o tezgâhın önünde duran kendisi yaşlarında bir çocuk gördü. O da topaçlara bakıyordu ama elinde hiç para yoktu; bir tane bile. Tezgâhtarını çağırmaya da boyu yetmiyordu.

Kız, tezgâhın önündeki okul önlüklü çocuğu bir süre izledikten sonra elindeki paralara baktı, sonra tekrar çocuğa, sonra tekrar paralara... Emin adımlarla tezgâha doğru yürüdü. Biliyordu artık, kendi mutluluğunu bulmak için onu bir başkasıyla paylaşacaktı... ■

Cemre Bek

7. sınıf öğrencisi,
Ankara, Özel Hayat Koleji Ortaokulu

MUTLULUK KAYNAĞI

Parmaklarımın ucunda yükselerek zile uzandım. Bir yandan tek elimle taşıdığım yemek tepsisini dengede tutarken, diğer elimle zili çalmayı başardım. *Ding-dong, ding-dong...*

Kapının arkasından gelen tok sesi net duyabiliştim. Fakat babaannemle ses arasında koridor duvarı olduğunu, ancak duvarı aşarsam beni duyabileceğini, dışarıda top oynama düşlerimin arasında unutmuştum. Dün, dününden önceki gün, ondan da önceki gün olduğu gibi... Aslında dalgınlığım yüzünden zile bastığımı biliyordum. Ama insanın kusurun kendinde olduğunu kabullenmesi biraz zor, hatta imkânsız.

“Bu zil işe yaramıyorsa burada durmasının ne manası var ki?” diye söylendim dışımdan. Hiç cebimden çıkarmadığım anahtarımı almaya yeltendim. Anahtarı pantolonumun sağ cebinde bulamayınca, tepsiyi sağ elime alıp, sol cebime baktım. Tek bulduğum, kılıfı kullanılmaktan sararmış olan telefonumdu. Ceplerimi belki gözümünden kaçırmıştır diye tekrardan kontrol ettim. Gittikçe telaşa kapılmaya başlamıştım.

Birden kafamda resmen şimşek çaktı. Montumun iç ve dış

olmak üzere toplam dört cebi daha olduğu tamamen aklımdan uçmuştu. Montumun üstünden ceplerimi yoklayarak naylon hıştırlarının arasından anahtarımın şingirtisini işitmeyi umdum. Sonunda, Çanakale Anıtı şeklindeki metal anahtarlığımın sesini tanımamla kapıyı açmam bir oldu. *Çıkırt.*

Artık içimdeki telaş hanesinden çekiliyor, yerini rahatlama duygusunun beraberinde top oynama arzusunun verdiği heyecana bırakıyordu. Arkasına basarak giydiğim ayakkabılarımı çevik bir hamleyle çıkarıp eve daldım.

Gözüm elimdeki tepsiye kaydı. Ooof of! Tepsiyi oradan buraya, buradan şuraya derken, komşuların görmemesi için, nezaket kuralları gereği üstüne örttüğüm peçetenin kenarı çorbanın içine girmiş, çorbanın neredeyse dörtte birini emmişti. Kapıyı bir hışımla geri itirdim. Daha çok cereyanın etkisi tabii, biraz da uyguladığım kuvvetle fazla sertçe kapandı.

Çaprazımda kalan mutfığa yönelerek, çorbalı peçeteyi hızla tezgâhın üstündeki çöpe attım. Tam kaşık almak için tezgâh çekmecesine eğiliyordum ki, şaşkın bir yüz ifadesiyle tekrar kalktım. Üstlerine peçete örtülmüş bir dizi tabakla göz göze geldim. Teker teker örtülerini kaldırdım: Dünkü nohut pilav, salı günkü patlıcan, pazartesi günkü tavuk... Adeta kefene sarılmış ölü yemekler mezarlığıydı burası!

Babaannem, günlerdir getirdiğim yemeklerden ya bir iki lokma almış veya hiçbirine dokunmamıştı. Bugün elimdeki çorbayı ona içirmeye mecburdum. Yeniden eğildim, çekmecedeki kaşıklardan en az lekeli olanı seçtim. Aheste aheste mutfaktan çıkıp, pek de uzun olmayan koridor boyunca dikkatle yürüdüm. Bir de şimdi yerdeki kadifemsi halıdan çorba temizlemeye tahammül edemedim.

En sonunda kapının aralığından, asla oturmaktan vazgeçmediği tekli koltukta, elinden düşürmediği örgüsüyle babaannemi görebilmiştim. Zaman kulaklarını aşındırsa da tecrübeler

altıncı hissini çokça geliştirmiş, geldiğimi beni görmeden hissetmişti.

Patliğini örmeye devam ederken, “Hoş geldin kuzucuk,” dedi.

“Hoş buldum,” diyerek odaya girdim. Yanda cayır cayır yanan petekten olsa gerek, bu oda diğerlerine nazaran sıcaktı. Başka dairelere kıyasla da bir hayli soğuk. Alt katlardaki dairelerin değiştirilemeyen yazgısı.

Tekli koltuğun karşısına yerleştirilmiş koca ekranlı televizyonda yine bir tartışma programı yayınlanıyordu. (Yaşlıların, keşmekeş bir ortamda konukların birbirine bağırdığı bu hoyrat programlarda ne bulduğunu hiç anlamış değilim.) Babaannemin her daim yanında duran çok amaçlı, mermer desenli plastik sehpayı, bugünün taze, yarıninsa büyük ihtimalle ölü yemeğini koyarak, örgüsüne rağmen elini öptüm.

Sadece yemek değil de müjde getirmişim gibi neşelendi. Sehpadan kumandayı alarak televizyonu kapattı.

“Nasılsın yavrum?” diye sordu.

“Ben iyiyim iyi olmasına babaanne de, sen bu yemekleri yemezsen nasıl iyi olacaksın? Bak bu çorba sıcak, hemen kaşıkla-yıver,” dedim.

Kaşığa ve çorbaya kısa bir bakış attıktan sonra, “Tamam yavrum,” diyebildi. Sesinden ve ifadesinden isteksiz olduğu gün gibi ortadaydı.

Ben de şevkle yüzümü kapıya döndüm.

“Nereye? Hemen gidiyor musun? Biraz otursaydın kuzucum.” Panikle art arda sorular sormaya başladı.

“Dışarıda top oynayacağım. Akşam eve çıkmadan uğrarım,” dedim.

Yalandı; kesin çok yorulacak ve her zamanki gibi uğrayamayacaktım. Tebessüm etmeye çalışan dudaklarından, “Sen bilirsin,” sözleri döküldü.

Bense o gülüşün ardındaki hayal kırıklığını anlamış, anlamazlıktan gelmişim. Arkama bakmadan yürümeye başladım; zira arkama bakarak babaannemin mahzunluğunu görecektim cesaretim yoktu. Kaçtım!

Delikte bıraktığım anahtarımı alıp ayakkabılarımı tam anlamıyla giydim. Eşiğe koyduğum topumu ayağımla sürerek merdivenleri uçarcasına indim. Binanın sensörlü kapısının beni algılaması için hafifçe zıplamam gerekiyordu.

Sonunda dakik bir sıçramayla sensörlü kapıyı alt ettim. Ben ve vurulmaktan dikişleri açılmış topum, belki bir saat, belki iki saat, belki de sadece yarım saat oynamıştık. Hiç hatırlamıyorum. Dışarıda topumla baş başayken akreple yelkovanı hesaba katmam. Ancak, Türkiye’de çocuklar için eve gidiş zili olan akşam ezanı okunduğu anda terapim bitmişti.

Bankın üstüne bıraktığım montumu alıp apartman girişine seğırttim. Yüksek güvenli (!) şifreyi girerek asansörün tuşuna bastım. Muzır çocukların her katta durdurduğu asansörü beklerken elim istemsizce telefonuma uzandı. Annemden okunmuş bir mesaj: *Götürdüğün tepsiyi geri getir.* Üç dört gündür, bizim evden babaanneme götürdüğüm tepsileri, bahçeden eve çıkarken uğrar alırım diye geçiştiriyor, ancak hiçbir zaman almıyordum. Annemle de bu yüzden atışıyorduk hep. Ne yapayım, unutuyordum işte.

Eskiden, yani babaannem bizimle yaşarken aramız daha sıkıydı.

On üç yaşındayım ve babaannem kendimi bildim bileli bizimle yaşıyordu. Ta ki, şu son iki aya kadar...

Hatırladığım kadarıyla güneşin batışına yakın bir ikindi vakti annem artık büyüdüğümü, ağabeyimle odamızın ayrılması gerektiğini söyledi. Bu haber ilk başlarda kulağa çok hoş gelmişti. Çünkü ağabeyimle hiç mi hiç anlaşamıyorduk –bir bakıma

hâlâ öyle. Genellikle ben uyumak isterdim, o ise tam bir gece kuşu olduğu için fecre kadar uyumak bilmezdi.

Bu oda ayırma işinin olurunun düşünmeyi, ilk heyecanım dindikten sonra akıl edebilmişim. Evimiz üç artı birdi. Ebeveyn odası, ağabeyimle benim odamız, bir de babaannemin kaldığı oda... Ben düşünce anaforunda kaybolmuşken babamın, “Anne, hadi hazırlan,” sesiyle sarsıldım. İşte o zaman, kendime ait bir oda istemediğime emindim fakat artık iş işten geçmişti; babaannem amcamlara gidiyordu. Babaannem ara sıra amcamlara gider, iki hafta durup dönerdi. Onu görmediğim en uzun süre, umreye gittiği yirmi gün bile bana kâbus gelmişken, şimdi onsuz bir ömür nasıl geçerdi? İnsan yakınının ölümünü dahi kanıksarmış ya, ben de ilk haftalarda çok ağlasam da, sonradan kendimi babaannemin yokluğuna zorbela alıştırdım.

İki ay önce babam, bizim binanın üçüncü katında boş daire bulunduğunu, babaannemin artık orada oturacağını söyleyince, nedenini kavrayamasam da sorgulamaya hiç mi hiç istek duymadım. Bize yakın oturması canıma minnetti. Yeni evine taşındığı ilk günlerde dizinin dibinden ayrılmıyordum. Hatta, birkaç gün orada kaldım. Benden sık sık kitap okumamı ister, kimsenin dinlemediği kadar beni dinlerdi.

Derken, LGS sınavının sinsi bir tilki gibi yaklaşması, top oynama sevdam ve büyümenin getirdiği sorumluluklarla ayaklarım babaannemin evinin yolunu unuttu.

O gün, “Şimdi yanına gideceğim,” deyip yine gitmemeye niyetliyken, kader –eh, bir de anne korkusu– beni yukarı çıkarmaya yetti. Topla da inmesi kolaydı fakat çıkması gerçekten eziyetliydi.

Biraz uğraşıp kapının önüne varabildim. Parmaklarımın ucunda yükselerek zile uzandım. Tam çalacakken aydınlanarak elimi cebime soktum. En azından bu sefer anahtarımın olduğu cebi ilk denemede tutturabilmişim. Hah, anahtar deliğini de tuttur-

dum mu, bitti bu iş! Ayakkabılarımı öyle bir çıkarışım var ki, neredeyse karşı komşunun kapısına kadar yol aldılar. Hemen geri çıkacağımı varsayarak alma zahmetinde bulunmadım. Topumu da gelişigüzel şekilde fırlattım. Kilidi çevirip içeri girdim.

Soğuk havanın yüzüme çarpmasıyla titredim. Soldaki odanın ışığı dikkatimi çekti. Buzlu camın arkasında bir karaltı görünce, çat kapı içeri daldım. Babaannem namaz kılıyordu. Al işte, ona kiblenin yönünü söylemekten dilimde tüy bitse de, sürekli farklı bir tarafa doğru namaza duruyordu.

Her iki yanına selam verdikten sonra konuşmaya başladım.

“Babaanne, yine yanlış tarafa durmuşsun! Bak bu sandalyeye doğru yöne koyuyorum, bunu kaldırma e mi?”

“Aslında aklıma da geldi ama bilemedim yavrum, tamam, bundan sonra kaldırmam.”

Kulağa hiç inandırıcı gelmemişti. Ne yalan söyleyeyim, bir gün benim de yaşlanacağım gerçeği beni korkutuyordu. Bu düşünceyi hemen kovdum aklımdan.

Babaannem yine çocuklar gibi şenlenmişti. “Gel, içeri geçelim,” dedi.

Tepsileri alıp hemen eve gitmek geçti içimden, ancak bana küçüklüğümden beri aynı bahtiyar yüz ifadesiyle bakan bu kadını incitmeye vicdanım el vermedi. Ben önde, babaannem arkada, evin en hoş kokulu odasına gittik. Bu odanın rayihası başka hiçbir şeye benzemiyordu; herkesin bildiği köy kokuları gibi ama ondan da farklı bir şey...

Babaannem, içeri girer girmez bana bir şeyler ikram etmeye çalıştı. Bense, sadece bir pet şişe su alıp kalorifere sırtımı dayadım. Babaannem kaşla göz arasında tekli koltuğa kurulmuş, patiğini örmeye başlamıştı. Keşke yanımda kitabım olsaydı diye iç çektim; beni dinleyecek biri vardı ama söyleyecek sözüm yoktu. Bir sohbet konusu aradım, aklıma Türkçe hocamın derste babaanneme iletmemi söylediği selam geldi.

Derste ortak proje için ip gerekmişti. İp deyince benim kafamda bir tek babaannem canlandı. Bize seve seve ip vereceğini adım gibi biliyordum. Bunun üzerine hocam da babaanneme benim aracılığımla selam gönderdi. Bir defasında onun da benim yaşlarımdayken babaannesini çok sevdiğini anlatmıştı bana; dünyadan kalıcı olarak göçmüştü.

Yine düşlerimde kaybolacakken, “Öğretmenimin sana selamı var,” diyebildim zar zor.

Gözlerinin içi parlayarak, “Bana önceden selam söyleyen öğretmenin mi?” diye sordu.

Neden bahsettiğini kavramam uzun sürse de, aklıma yine aynı hocamın iki yıl önce babaanneme gönderdiği selam geldi. Dilim tutuldu adeta; daha dün gösterdiğim kible yönünü unutan babaannem, iki yıl önceki selamı hatırlıyordu.

Kekeleyerek, “Evet,” diyebildim.

Babaannem, “O benim yavrum, ben ona her gün dua ediyorum,” dedi.

Ben şaşkınlıktan kalakalmışken, babaannem sanki yıllardır içinde tuttuğu şeyleri boşaltıyormuş gibi anlatmaya koyuldu.

“Ben küçükken biraz tombuştım. Tıpkı seninkiler gibi kıvrır kıvrır saçlarım vardı. Çok da zekiydim, zaten sınıfımda birinciydim. Öğretmenimin gözde öğrencisi bendim. Mütteffis (müfettiş diyemiyordu) geldiğinde öğretmenim mutlaka beni kaldırır, sorduğu soruları ben de ânında cevaplardım.”

“Hiç ezberinde kalan bir şey var mı?” diye atıldım.

“Tabii, eskiden televizyon mu vardı? Herkes meydana toplanır, orada hafta sonu gösteriler seyrederdik. Ben de iki kere şiir okudum o meydanda: 23 Nisan ve Bayrak Şiiri...”

Derin bir nefes alıp okumaya başladı: “*Ey şimdi süzgülün, rüzgârlarda dalgalı / Barışın güvercini, savaşın kartalı / Yüksek yerlerde açan çiçeğim. / Senin altında doğdum. / Senin altında öleceğim...* O zamanlar ilkokul beşe kadardı. İlkokulu bi-

tirince de babam hem evimize uzak olduğundan, hem de kız olduğumdan beni okula göndermedi. Bak, ben oğlumu okutup öğretmen yaptım. (Babam öğretmendir.) Ama bana kız evlat nasip olmadı. Allah bana bir kız torun hediye etti. Sana baktığımda küçüklüğümü görüyorum, ben okuyamadım sen oku yavrum. Allah sana da, seni okutana da hayır versin. Bu yaşımdan sonra dünyadaki yegâne mutluluk yolum sen ve senin okuyarak büyüdüğüne şahit olmaktır.”

Sevinç gözyaşım yanağımdan süzülerek haliya damladı. Kendimden utandım. Sürekli yanına gitmemek için bahaneler uydurduğum, mecbur gitsem de hızla ayrıldığım, üzüldüğünü bilsem de görmezden geldiğim babaannemin mutluluk kaynağı benmişim! ■

Elif Eminağa

8. sınıf öğrencisi,
ODTÜ Geliştirme Vakfı
Özel Ankara Ortaokulu

BAHAR MELTEMİ

Işık pencerenin arasından içeri süzülüyordu. Bir an durdum ve bu altın huzmenin yüzümü aydınlatmasına izin verdim. Ani bir dürtüyle pencereyi ardına kadar açtım. Yüzüme esen bahar meltemi burnuma çimenlerin kokusunu taşıdı. Yersiz yere buruk bir gülümseme şekillendi dudaklarımda. Tıpkı, kahkahası yüzünde donmuş biri gibi dikildim orada, bana ebediyet gibi gelen birkaç dakika boyunca.

Sonra silkinip işe döndüm, elimdeki faras ve fırçayı yeniden sallamaya koyuldum. Birinin adımı seslenmesiyle başka bir işte buldum kendimi ve öğle paydosuna değin soluklanacak tek dakika bile bulamadan sürüklendim çalıştığım okulun koridorlarında. Neden sonra sandviçimi yerken o âna kadar unuttuğum bir şey geldi aklıma. Sahi, ben neden gülümsemiştim o bahar meltemiyle? Belki güzel hava içimi hoşnutlukla kaplamıştı ama hangi hoşnutluk seni felç derecesinde yerine mıhlardı ki?

O sırada bahçeden gelen kahkahaları duydum. ‘Çocuklar herhalde ebelemece oynuyor,’ diye düşündüm. Sonra o melte-

min çağrıştırdığı şeyi anladım. Bana çocukluğumun uçsuz bucaksız kırını, köyümü hatırlatıyordu. O anda zaman yavaşlar gibi oldu. Bu, pek tabii benim yaşımdaki biri için alışagelmisti; zaman geçmek bilmezdi çoğu gün. Ancak bu sefer zamanın ağırlığını hoşnutlukla hissettim. Ânın büyüsunü bozmaya korkarak yavaşça gözlerimi kapadım ve derin bir nefes aldım...

Burnuma çiçeklerin kokusu çalındı yine. Nicedir belleğimin tozlu raflarında unutulmuş anılar, arıların bala üşüşmesi gibi zihnimi kapladı. Annemin gülümsemesi, ipek gibi saçları geldi aklıma. Tek ocaklı evimizde odanın baş tacı olan babamın portresi; yılların yorgunluğu, feragat ettiği şeylerle imkânsızlıkların ve büyümek zorunda olmanın kanıtı yüzündeki kırışıklıkları dün gibi anımsıyorum. Her şeye rağmen sevecen ve içten bir çocuk gibi ama bilge bakardı gözleri. “İyi adamdı,” derlerdi onun için. Doğrudur herhalde, tanısam bilirdim ama belki de hiç bilemeyeceğim.

Üç yaşımda ya var ya yokmuşum anneme göre. Zaten annem hem ana hem babaydı ya... Bir de büyük abim vardı, bana ve beş kardeşime bakan. Tabii, büyüdükçe bakmak istemedi ailesine, yük gördü bizi. Annemle sık sık tartışmaya başladı. Ben de onlar ne zaman tartışsa kaçıp bir iki saatliğine evden uzaklaşıyordum. Nefesim kesilene, ayaklarım beni tutmaz hale gelene dek koşuyordum, nereye gittiğimi bilmeden. Çoğu zaman kendimi bir tarlada boyum kadar otların arasında dizlerimin üstüne çökmüş buluyordum.

Ta ki, bir gün eve döndüğümde dünya başıma yıkılana dek. Abim artık yoktu; devlet en küçük iki kardeşimi almıştı bizden ve annem işten çıkarılmıştı. Ben ikinci en büyük çocuktum, yani artık evdeki yetkili bendim. O gün bu sefil hayattan tek kaçışım olan eğitimimi bıraktım. Daha iyi bir gelecek umudumun yok olmasını acıyla kabullenmişim. Böylece babamın tek vasiyeti olan okumam da her şey gibi unutulup gitti. Annem üzün-

tüden mi bilinmez, ertesi günün sabahı ağır hastalandı.

Her gün eve para getirmek için işten işe atıldım. Çocukluktan yeni yeni çıktığım o yıllarda çöpçülük ya da temizlikçilik gibi, hor görülen işlerde çalıştım, bazen simit ya da gazete de sattım; yani bana verilen neyse onu yapıyordum.

O yıllarda isimden gurur duymayı öğrendim; ne kadar kötü bir durumda olursam olayım şerefimi asla ayaklar altına almamayı öğretti hayat bana. Özellikle benden bir yaş küçük kardeşimin okuması için çalıştım, o ise her gün yakınırdı, “Ben niye senin gibi çalışmıyorum?” diye. Ama ben onu sonuna kadar okuttum, belki de içimde kalan okul hasretinden.

Böyle böyle mevsimler geçti, annemi on altımdayken toprağa verdik; aynı yılın baharında kız kardeşimi istediler, evlendi o da. En küçüğümüzü, yıllardır ihtiyacımız varken ortalarda olmayan, gurbetten gelen bir akraba yanına aldı çırak niyetine. Bir ben kaldım, zaten diğer kardeşlerim çocukluklarından çok şey hatırlamıyor ya, annemin mezarında bir benim çiçeklerim olmaya başladı. Hayat gayemi kaybetmiş şekilde bir tarlada işe alınana kadar işten işe savruldu durdum.

Bir toprak ağasının çiftliğinde çalışmaya başladım yeniden yaz gelince. Bize orada kalacak yer ve haftanın yedi günü üç öğün verdiler, karşılığında özellikle hasat dönemi şafaktan günbatımına kadar çalışıyorduk. Hayatım yeniden düzene girdi, hiç olmadığım kadar iyi bakılıyordum orada ve yıllardır ilk kez akşamın derdinde değildim. Bir ara yeniden okuma yazma öğrenmeyi bile denedim.

Bahar geçti, kış geldi; zamanla yazın tomurcuklanan umutlar yerini hayatın gerçekliğine bıraktı. Yavaş yavaş para suyunu çekince öğünler küçüldü, yıkanacak su bulamaz olduk. Geçen her günle aramızdan birileri ayrılıyordu; gerek hastalıktan, gerek daha iyi bir iş bulunduğundan, gerekse memlekete dönme bahanesiyle. Benimse ne gidecek ne sığınacak bir çatım ne de el

uzatacak bir akrabam vardı. Bu nedenle kapılara zincir vurulana kadar o çiftlikte çalıştım.

Yıllar yılları kovaladı, tarlanın işi ellerimi, insanların merhametsizliği kalbimi nasırlaştırdı. Gençliğin o heyecanı ve damarlarımda akan kan duruldu, bir zamanlar hayalini kurduğum şeyler belleğimin tozlu raflarına kaldırıldı.

O talihsiz günün sabahı kulübelerimizde son bir kez paydos zili çaldı ve sanki affedilmiş mahkûmlar gibi yıllar sonra ilk kez dışarı çıktım o araziden. İlk iş annemin mezarına gittim, anılar bana ağır gelmeye başlayana kadar durdum orada saatlerce. Sonra eski köyüme gittim, sorup soruşturdum, kız kardeşimin yaşadığı yeri öğrendim. Sahi, kaç yıl olmuştu? ‘On yıl diye,’ geçirdim içimden. On yıl... o kadar uzun bir süreydi ki!

Sokaktaki bir dükkânın camındaki yansımama baktım, tanıyamadım kendimi. Çocuk yaştan beri çalışmamın sonucu gözleri çökmüş, teni güneşte yanmış, yeterli beslenememekten vücudu cılızlaşmış adama baktım. Kardeşime gitme konusunda kararsız kaldım, tanır mıydı acaba?

Sonunda cesaretimi topladığımda kapısını çaldım. Görme-yeli değişmişti o da; güzel yemekler yiyip iyi kıyafetleri giydi-ğine emindim.

“Kime bakmıştınız?” diye sordu.

Diyemedim kim olduğumu, sustum.

“Beyefendi,” dedi, o sırada hiç beyefendi gibi görünmediğini bilerek. “Yardıma mı ihtiyacınız var?”

Sadece yüzüne bakıyordum, bu ânı hafızamda ebediyen korumak, onu bu iyi haliyle hatırlamak istiyordum. Sessizliğim çıldırtıcı gelmiş olacak ki, içeriden birilerine seslendi. Kapıya bir adam çıktı ve ne istediğini sordu. Herhalde dilenci olduğumu düşünmüştü, elime para tutuşturmaya çalıştı.

Bu beni kendime getirdi. Biraz gergin bir tonla, “Yanlış anladınız, ben buraya para için gelmedim,” dedim. Sorgulayan ba-

kışlarını görmezden gelerek kardeşime döndüm ve ona, “Hanımefendi, size abinizden haber getirdim,” dedim.

“Abim mi?” diye şaşkınlıkla sordu. “Onu yıllardır görmüyorum. Bir mektup yazamaz mıymış?” diye de ekledi.

“Maalesef abiniz vefat etti,” dedim. Bu cevabım onu afallattığı kadar beni de şaşırtmıştı.

Sonradan üzerinde düşündüğümde anladım ki aslında bu dediklerim doğrudu, onun hatıralarında ilelebet yaşayacak olan abisi farklıydı. O abi her gün sırf karnı doysun diye sokaklarda simit satardı, o abi onun anılarında şu hayattaki en güçlü kişiydi; hayatta düşünemezdi ki abisi karşısındaki bu derbeder adam olsun. Halbuki o çocuk öleli çok oluyordu; yıllar beni değiştirmiş, heykeltıraş misali şekillendirmişti. Ben başka biriydim artık, ama kardeşimin eski güçlü beni hatırlamasını istiyordum. Bu yüzden, ölüm haberini verdikten sonra hiçbir şey demeden oradan uzaklaştım.

Sonraki yıllar benim için çok karışıktı; savruldum, unutmak istediğim şeyler yaşadım. Bir gün, hayatıma bakıp yaşamaya değmez bulunca, başkaları için ölmeye değer diyerek orduya katıldım. Psikolojik çöküşümü disiplin bastırdı ama cephede insanlığını sorgulatacak şeyler gördüm. Masumların öldüğü, vicdanın sustuğu günler yaşadım; acı çılgınlıklar kulaklarımda kaldı.

İlk taarruz öncesinde tanıdığım bir genç, cephede herkesin aslında kardeş olduğunu söylemişti. Çoğu okuma yazma bilme-se de acıyı, kaybetmeyi, fedakârlığı ve insan kalmayı biliyordu. Karşı cephedekinin de bizim gibi insan olduğunu orada öğrendim. O genç, insanlığın en yoğun ve en yitlik haliyle öleceğini söylemişti; nitekim o da unutululardan biri oldu.

Bense aklımın sınırına gelene kadar devam ettim ve üç yılın sonunda hayatımı değiştirecek kararı aldım. Hem çocukluk yıllarımda ilk elden şahit olduğum sefalet, yoksulluk ve imkânsızlıklar, hem de ordudayken ruhumda derin izler açan hatıra-

lar, içimde gün geçtikçe büyüyen bir isyana dönüştü.

İstifamı verdiğim günün sabahı da artık daha fazla dayanamayacağımı anlayıp içimdekileri anlatma arzusuyla beş meteliksiz ama yeniden umut dolu bir şekilde eğitimimi tamamlamak için en yakın şehre gittim. Önce bana okuma yazma öğretecek birilerini buldum, sonra açıköğretimden ortaokulu ve ardından liseyi bitirip diploma alınca, yıllardır içimde birikmiş acımı kâğıda dökmeye başladım. Yarınım yokmuş gibi yazıyordum, su içmeden ve yemek yemeden sadece yazıyordum. O sıralar kiraladığım dairede yerler kâğıttan geçilmez olmuştu. Belki gerçekten de bir yarınım yoktu o sıralarda; geleceksiz ve parasızdım ama bu sefer dünyadaki her şeyden değerli bir hazineye sahiptim: Mutluluğa. Sonunda benim de hayallerim vardı, benim de zevklerim vardı.

Gece gündüz demeden uğruna dirsek çürüttüm o kâğıtlar karşısında, eserimi tamamladığımda ben de bitmişim. Bir fırsat bulup kitabımı bastırdım. Belli bir üne bile ulaştım, ancak zaman hep bir yolunu bulur ya, şimdi aradan yirmi, yirmi beş yıl geçti ve unutuldu bu da.

Kendime sakin bir hayat kurdum. Herhalde içimdeki hiç sönmeyen öğrenme hevesi ve okul özleminden olsa gerek, bir okulda hademelik yapmaya başladım. Ne de olsa, ortaöğretimi bitirdiysem bile ne iyi bir puanla bitirmiştim ne de üniversite okumuştum. Yani en tecrübeli olduğum alan daha iyiydi benim için. Yaşın getirdiği bir bilgelikle anlıyor insan bunu. Eh, en azından mutluyum, sevdiğim bir şeyi yapıyorum, kendim için yapıyorum. İstesem emekli olurum da... Sanırım, çalışmaya öyle alışmışım ki boş duramıyorum.

Bu düşünceler aklımdan geçerken öğle paydosunun bittiğinin habercisi zil çaldı. Yoğun anı selinin ardından hafif sersem, hafif hoşnut ayağa kalktım. Dışarıda meltem çiçeklerin kokusunu taşıyor, baharı müjdeliyordu. Bense pencereden gelen gü-

neşin tenimi ısıtmasıyla yenilenmiş hissediyordum. Uzun süreden sonra içim yine kıpır kıpır ve hayat doluydu. Çocuksu bir neşe sarmıştı beni. Gülmek, kahkaha atmak istiyordum çünkü geçen yıllar ve zamanın dokuduğu tecrübem bana öğretmişti ki, mutluluk bazen yokluktan ve zorlukların ortasında asfaltta açan bir çiçek misali filizlenebiliyor, yeter ki insan kendini bilsin ve sevdiği şeyi yapsın.

Yeniden bunun farkına varmak, sırtımdan bihaber olduğum bir yükü kaldırdı. Faraşla fırçayı tekrar elime alırken ısıklıkla bir melodi tutturdum. O anda etrafımda derse yetişmeye çalışan hiçbir öğrenci hikâyemi, kim olduğumu bilmiyordu. Belki de bu yüzden onlara gereksiz gelen bu neşemi garipsediler. Ama ben biliyordum ya, o bana yeterdi. Koridorları boydan boya süpürürken, çoktandır unutulmuş bir yerin ve zamanın içinde, belleğimin derinliklerinde kalmış bir şarkıyı düşünürken, dışarıda asfalt kaldırımların arasında hayat bulmuş karahindibalar yüzlerini güneşe dönmüş, yeni umutları müjdeliyorlardı. ■

Irmak Zeynep Göksu

8. sınıf öğrencisi,
Ankara, Yenimahalle Bilim ve Sanat Merkezi

UMUTSUZLUK İÇİNDEKİ UMUT

Zil çaldığında koridor bir anda kaosa dönüştü. Öğrenciler bahçeye çıkmak için birbirinin üstünden geçercesine koşuyordu. Her yer çocuklarla doluydu; kollarında renkli gezegen maketleri, yüzlerinde heyecan, çığlık çığlığa bir neşe... Benim elimde sadece okuma kitabım vardı. Sınıfımı arıyordum; tek istediğim bir köşeye geçip sayfaları çevirmek, kendi dünyama geri dönmekti.

Ama tekerlekli sandalyemi her itişim, aldığım her nefes, yaptığım en ufak hareket bile okul duvarlarında yankılanıyor gibiydi. Koridordaki bütün öğrenciler bana bakıyordu. Kimisi acınası bir bakış fırlatıyor, kimisi korkuyla geri çekiliyor, kimi siyse alaycı bir kahkaha atıyordu. İçimde bir sıkışma hissi, boğulacakmışım gibi bir ağırlık vardı. Kalabalığın içinde yalnızdım; bir hayalet gibi, herkesin yanında ama hiçbir yere ait olmayan bir varlık gibi.

Her adımda gözler üzerimdeydi. Yavaşça ilerledim, nefesim titriyordu. Her bakış, her fısıltı, her kahkaha içimde bir şeyleri parçalıyordu. Sanki dünyanın tüm acımasızlığı bir anda bana çevrilmişti. Kitabımı tutan ellerim terlemiş, kalbim göğsümden

fırlayacak gibi çarpıyordu. Sınıfımı bulmak istiyordum, ancak sandalyemin altındaki koridor, dev bir labirent gibi uzanıyordu.

Bir an, her şeyi bırakıp kaçmak, gözlerden uzak bir köşeye saklanmak istedim. Ama kaçacak yer yoktu. Kalabalık içinde eziliyor, dalga geçilen bir hedef oluyordum. O anda fark ettim: Hiç kimse benim hissettiklerimi göremiyordu. Kimse, içinde bulunduğum yalnızlığı, korkuyu, utancı paylaşamıyordu.

Gözlerimi kitaba çevirmek istedim ama sayfalar bulanıklaştı; kelimeler dans ediyordu. Ben, koridorun ortasında, binlerce gözün arasına sıkışmış, nefessiz ve görünmez bir kız çocuğuydum. Ağlamak istedim ama kimse görmesin diye yutkundum.

Koridorda ilerlerken sandalyemin tekerlekleri, altındaki zeminle uyumsuz sesler çıkarıyordu; her tıkırtı bir uyarı gibi kulağıma çarpıyordu. Herkes bana bakıyordu, biliyordum. Kalbim öyle hızlı atıyordu ki, sanki sandalyemle birlikte tüm koridoru sallıyordum. Bir öğrenci bana hafifçe çarptı, özür diledi ama gözlerimdeki korkuyu göremedi.

Köşeleri dönerken yavaşladım. Nefesim düzensizdi, ellerim terliydi. Sandalyemin kollarına sıkıca tutunarak ilerledim; bir yanlış hareket, herkesin alay konusu olacağım bir an yaratabilirdi. Sonra birden, bahçeye açılan kapının önünde durdum. Çocuklar koşuşturuyor, kahkahalar havada yankılanıyordu. Herkes bir film sahnesinin parçasıydı, bense yalnız bir karakterdim. Kitabımı çıkarmak, sayfaları çevirmek istesem de ellerim titriyordu, gözlerim dolmuştu. Birkaç damla gözyaşı yanaklarımdan süzüldü.

Kendi dünyama dönmek için yapabileceğim tek şey, derin bir nefes almak ve sandalyemi yavaşça sınıfın kapısına doğru itmektir. İçimde bir umut kıvrıntısı vardı: Belki orada sessizce, kitabımın sayfaları arasında kendimi bulabilirdim. Belki de yalnızlığım sadece benim içimdeydi ve orada güvenli bir şekilde saklanabilirdi.

Sınıfın kapısını yavaşça açtım. İçeride öğrenciler sessizce kitaplarına gömülmüşlerdi; kimisi başını kaldırıp bana baktı. Sandalyemin tekerleklerini hafifçe iterek en boş köşeye yöneldim.

Tam o sırada, yanımdaki sırada oturan bir kız başını kaldırdı. Adı Derin'di. Gözleri meraklı ve cesurdu. "Yanına oturabilir miyim?" dedi.

Kalbim hafifçe hızlandı; kimseyi yanımda istemez gibi hissederken, bu sessiz dostluğun sıcaklığını hissetmişim. "Tabii," diye fısıldadım.

Derin yanımda otururken, sınıf daha az korkutucu hale geldi. Kitabımı açtım ama gözlerim ara ara Derin'e kayıyordu; bazen birlikte fısıldaşp bazen sessizce nefeslerimizi paylaşıyorduk.

Derken, öğretmenimiz öne geçti ve sesiyle sınıfın dikkatini çekti: "Aramıza yeni katılan bir arkadaşımız var. Adı Umay. İyi anlaşacağınıza eminim," dedi ve bana dönüp, "Umay'cığım, bir sıkıntın olursa yanıma gelebilirsin," diye ekledi.

"Evet çocuklar, derse geçeceğiz fakat önce söylemek istediğim bir şey var: Bugün bir günlüğüne herkes mutlu olacak. Şikâyet etmek, surat asmak ve olumsuz konuşmak yasak! Herkes gülümseyecek. Anlaşıldı mı?"

"İnsan üzgünken nasıl mutlu numarası yapabilir ki?" diye geçirdim içimden.

Öğretmenin sözleri sınıfta kısa bir uğultu yarattı. Bazıları gülüştü, bazıları başını salladı, bazılarıysa benim gibi sessizce düştü.

"Mutlu olmak zorunlu olabilir mi?" sorusu zihnimde yankılandı. Zorla gülümsemek... Bu bana biraz garip gelmişti. İçimde hâlâ koridorun ağırlığı vardı; o bakışlar, o fısıltılar, o görünmezlik hissi kolay kolay dağılacak gibi değildi.

Derin, dirseğiyle hafifçe bana dokundu. "Bence deneyebiliriz," diye fısıldadı. Sesi yumuşaktı, ama tuhaf bir kararlılık da yansıtıyordu.

Ona baktım. Gülümsüyordu. Abartılı, zoraki bir gülümseme değil... Gerçekten küçük bir şeyden mutlu olmuş gibi.

"Nasıl yani?" diye sordum kısık bir sesle.

"Bilmiyorum," dedi omuz silkerek. "Belki de küçük şeylerle başlarız. Mesela..." Bir an durdu, sınıfın penceresine baktı. "Bak, güneş tam sramıza vuruyor. Bu güzel bir şey."

Gözlerim istemsizce pencereye kayd. Gerçekten de güneş ışığı sıranın üstüne ince bir örtü gibi yayılmıştı. Toz zerrecikleri ışığın içinde dans ediyordu. Az önce bulanıklaşan kelimelerden sonra bu görüntü tuhaf bir şekilde netti.

"Bir de," diye devam etti Derin, "senin kitabın güzel görünüyor. Ne okuyorsun?"

Kitabıma baktım. Parmaklarım hâlâ biraz titriyordu ama eskisi kadar değil. "Bir hikâye," dedim. "Kendi dünyasına kaçan bir çocuk hakkında."

Derin'in gözleri parladı. "Belki de kaçmasına gerek yoktur," dedi. "Belki de o dünya zaten onun içindir." Bu cümle içimde bir yere dokundu. Sanki biri, içimde sakladığım o küçük ve güvenli yeri fark etmişti.

Öğretmen tahtaya bir şeyler yazmaya başladı. "Bugün," dedi, "herkes gün içinde kendisini mutlu eden en az üç şeyi fark edecek. Küçük ya da büyük olması önemli değil. Ders sonunda paylaşacağız."

Sınıfta hafif bir kıpırdanma oldu. Bazıları bunu oyun gibi görmüş olmalıydı. Ben ise hâlâ emin değildim. Ama Derin'in az önceki sözleri zihnimde dolaşıyordu.

İlk mutluluk... güneş ışığı.

İkinci mutluluk... yanımda oturan biri.

Derin bana tekrar baktı. "İki oldu bile," dedi gülerek. Farkında olmadan dudaklarımın kenarı hafifçe yukarı kıvrıldı. Çok küçük bir hareketti ama göğsümdeki o ağır taş biraz hafiflemişti sanki.

Ders ilerledikçe, öğretmenin sesi artık eskisi kadar uzak gelmiyordu. Kalemelerin kâğıt üstündeki hışırtısı, sayfaların çevrilme sesi... Hepsi bir arada tuhaf bir huzur oluşturunuyordu. Arada bir başımı kaldırıp sınıfa baktım. Herkes kendi dünyasındaydı ama bu kez dışarıda kalmış gibi hissetmiyordum.

Bir süre sonra kapı hafifçe aralandı. Koridordan gelen sesler yine içeri sızdı; artık o kadar korkutucu değildi. Sanki o kaos başka bir yere aitti.

Defterimin kenarına küçük bir şey yazdım: *"Mutluluk bazen çok sessiz gelir."* Hissettiğim, büyük bir mutluluk değildi. Her şeyi değiştiren bir an da değildi. Ama içimde, çok derinde, küçük bir ışık yanmıştı.

Derin, defterime eğildi. "Üçüncüyü buldun mu?" diye sordu.

Bir an düşündüm. Sonra kalbimin ritmine kulak verdim. Artık biraz daha sakindi.

"Evet," dedim.

"Neymiş?"

Ona baktım. Bu kez gülümsemem biraz daha gerçekti.

"Belki de..." dedim yavaşça, "yalnız olmadığımı fark etmek."

Derin hiçbir şey söylemedi. Sadece başını hafifçe salladı. Ama o an, konuşmaya gerek yoktu.

Öğretmenin sesi yeniden sınıfın içinde yankılandı. "Evet çocuklar," dedi, "şimdi biraz daha zorlaştıralım. Mutluluğu sadece düşünmek yetmez, onu yaymak da gerekir. Herkes yanındaki kişiye küçük bir şeyle mutluluk versin."

Sınıfta hafif bir hareketlenme oldu. Sandalyeler gıcırdadı, fısıltılar arttı. İçimde yine küçük bir çekinme yükseldi. Birine bir şey vermek... Ya yanlış yaparsam? Ya beceremezsem?

Derin bana döndü. Gözlerinde yine o tanıdık sıcaklık vardı. Çantasını karıştırdı, sonra içinden küçük, renkli bir araç çıkardı. Üstünde minik yıldızlar vardı.

"Bu senin," dedi. "Kitabın için."

Şaşırdım. "Ama... neden?"

"Çünkü sen kitapları seviyorsun," dedi basitçe. "Ve sevdiğin şeyler seni mutlu eder."

Ayracı elime aldım. Parmaklarımın arasındaki o küçük kâğıt parçası, nedense çok daha büyük bir şey gibi hissettirdi. İçimde bir sıcaklık yayıldı. Bu, koridordaki o ağır ve boğucu hissin tam tersiydi. Daha hafifti. Daha parlaktı.

"Ben de..." dedim tereddütle. Ne verebilirdim ki? Sonra kitabımı düşündüm. En sevdiğim sayfayı açtım. Küçük bir köşesine kurşunkalemle minicik bir not yazdım: *"Bazen en güzel yer; paylaşılan bir sayfadır."* Kitabı Derin'e doğru uzattım. "İstersen... birlikte okuyabiliriz," dedim.

Derin'in yüzü aydınlandı. "Bu daha güzel," dedi.

O an, öğretmenin ne demek istediğini ilk kez gerçekten anladım. Mutluluk, zorla takınılan bir gülümseme değildi. Birine verilen küçücük bir şeydi bazen. Bir araç, bir cümle, bir bakış... Ders ilerledikçe sınıfın havası değişti. Bir köşede iki kişi aynı deftere bir şeyler çiziyordu. Başka bir yerde biri arkadaşına silgisini verip gülüyordu. Küçük küçük anlar, sınıfın içine yayılıyordu.

Ben de artık sadece izleyen biri değildim. Kalbimdeki o sıkışma yerini hafif bir ferahlığa bırakmıştı. Nefes almak daha kolaydı. Hatta bir ara, fark etmeden güldüğümü hissettim. Sessiz, küçük bir gülüştü ama gerçekti.

Dersin sonuna doğru öğretmen, "Şimdi," dedi, "bulduğunuz mutlulukları paylaşmak isteyen var mı?"

Normalde asla elimi kaldırmazdım. Gözlerin üstümde olmasından korkuyordum. Ancak, bu kez o korkunun yanında başka bir şey daha vardı. Yavaşça elimi kaldırdım.

Öğretmen beni görünce gülümsedi. "Evet, Umay?"

Kalbim yine hızlandı ama bu kez o kadar korkutucu değildi. "Ben..." dedim, sesim hafif titreyerek, "mutluluğun... küçük

şeylerde olduğunu fark ettim ve... biriyle paylaşınca büyüdüğünü.”

Sınıf sessizleşti. Ama bu sessizlik, koridordaki gibi ağır değildi. Yumuşaktı.

Öğretmen başını salladı. “Çok güzel,” dedi.

Elimi indirdiğimde Derin bana baktı. Gözleriyle, “Gördün mü?” der gibi gülümsedi.

Zil çaldığında ses beni ürkütmedi. Herkes yine hareketlendi, yine bir koşuşturma başladı. Ama bu kez o kaosun içinde kendimi kaybolmuş hissetmedim. Sandalyemin tekerleklerini yavaşça ileri ittirdim. Yanımda Derin vardı. Elimde kitabım, içinde küçük bir not, arasında yıldızlı bir ayraç... İçimde renkli bir umut çiçeği açmıştı... ■

İklim Yaşdağ

7. sınıf öğrencisi,
Ankara, Özel Tevfik Fikret Ortaokulu

MELAMİN TABAKLAR, İKİ ÇATAL, İKİ BARDAK VE TUZ

Yattığım yerden annemi izliyorum. Apartmanın merdiven boşluğuna bakan, karanlık, rutubetli ve ancak merdivenden biri çıkarsa çalışan otomatla aydınlanan mutfağında yemek yapıyor. O yüzden komşuların sıkça merdiveni kullandığı işten eve dönüş saatini kaçırmak istemiyor. Tezgâhı, buzdolabı, hatta lavabosu bile olmayan bir mutfak... Yine de şaşıyorum. Loş ışıktaki dumanı tüten bir çorba, ufacık kâse içindeki salata, ucu yenmiş ve kurumaya yüz tutmuş ekmek... ve pek tabii küçük tüp üstünde bulaşık için kaynatılan su. Her şey, iki kişinin yan yana bile durmakta zorlandığı bu küçücük alanda gerçekleşiyor.

Kaynayan su, merdiven boşluğuna bakan pencerelerde göz göz buhar olmuş, birikerek yere damlıyor. Damlaların aktığı yerde, eskimiş bir havlu duruyor. Bir zamanlar kullanmaya kıyamadığımız havlu, yer bezi olarak bizimle yaşamaya devam ediyor.

Ara ara annemle göz göze geliyoruz. Bunca yorgunluğun ve yokluğun arasında gözleri öyle aydınlık ve umut veriyor ki... Başıyla işaret ediyor, demek ki masayı divana yanaştırıp sofrayı kurmam gerek. Masanın üstündeki defter ve kitaplarımı hızlıca toplama-

yıp divana alıyorum. Melamin tabaklar, iki çatal, iki bardak ve tuz. Annem tencereyi masaya getirirken, yerden bir parça gazete alıp masaya yerleştiriyorum. Tencere yerini bulunca, sıcak çorba kâselerle buluşuyor. Hep telaşlı, hep düşünceli ama hep genç annem.

Yemeği yerken gözüm bir ara merdiven camından yansıyan gölgeye takılıyor. İri gövdeli, saçları topuz, bir ayağını hafifçe sürüyerek inen bir kadın. Etek uçları etrafında çalkanır gibi süzülürken kim olduğunu çok iyi bildiğim bu gölgeyi karşılamak üzere içten içe hazırlanıyorum. Yemek yediğimiz, uyuduğumuz, çalıştığımız; kısacası hayatı yaşadığımız tek odanın kapısı çalınsın diye beklerken son anda bir gölge daha fark ediyorum. Cılız ve ince yapılı bir çocuk, cüsseli kadının yanında bir görünüp bir kayboluyor. Annem ne olduğunu anlamasın diye tül perdenin arasından geleni gözlemek için kapı arkasına saklanıyorum.

Çocuk, parmaklarının ucunda yükselerek zile uzanırken, annem parmaklar zille buluşmadan kapıyı açıyor. Üst kat komşumuz Şeniz Teyze, her akşam olduğu gibi evinde pişen yemekten bir tabak da bize getiriyor. Bu kez torunu Asu da yanında. Ama ne Asu! Adının hakkını veren, oyunbaz, ele avuca sığmayan bir çocuk.

Şeniz Teyze'nin uzattığı, üstü peçeteyle örtülü tabağı usulca alıyorum. Annem teşekkür ederken yan gözle Asu'yu süzüp tabaktakinin ne olduğunu anlamaya çalışıyorum. Fırından yeni çıkmış börek. Kokusundan mı, sıcaklığından mı nedir, kendimi zor tutuyorum. Annem kapıyı kapatırken çoktan peçeteyi kaldırıp yemeye başlıyorum. Annem biraz sitemli ama çokça da şefkatle baskıyor bana. Ev yapımı böreğin varlığı içimizi ısıtıyor.

Yemeğimizi gazlı sobanın insanın başını ağrıtan, yoğun ve sımsıkı saran kokusunda yiyoruz. Sobanın önünde duran sandalye hem çamaşır kurutmalık hem misafire koltuk hem de palto-ların asılacağı bir askılık olarak kullanılıyor. Eşyamız az ama hepsinin bir görevi var.

Odayı kalabalık gösteren eşyalar değil, duvardaki rutubet izle-

rini kapatan dergi parçaları. En sevdiğim şarkıcılardan çizgi film karakterlerine kadar; aslında bu küçücük odada çok kişi-yiz. Bazen ödevimi yaparken gözüm onlara takılıyor. Öyle hayaller kuruyorum ki, ben bile zaman zaman gerçek olduklarına inanıyorum. Ah keşke bir televizyonumuz olsa! Siyah beyazına bile razıyken, asla gerçekleşmeyeceğini bildiğim bu dileği zihnimden uzaklaştırıyorum.

Kaşık sesleri, annemin sandalyesini geriye iterek ayağa kalkmasıyla kesiliyor. Anlıyorum ki yemek bitti. Yeniden mutfağına dönüp sıcak suyu küçük plastik bir kaba dökerken, masadaki tabak ve bardakları dikkatlice ona taşıyorum. Annemin artık yünlerden ördüğü mutfak bezini alıp masadaki kırıntıları ve su damlasını siliyorum. Masanın kurumasını bekliyorum. Birazdan üstüne kitap ve defterlerimi koyacağım için, eğilerek sobanın aydınlığında iyice kuruyup kurumadığına bakıyorum.

Masaya en sevdiğim dersin, hayat bilgisinin kitabını çıkararak ödevlere başlıyorum. Ödevim kitabın hangi sayfasında olursa olsun, ilk ünite-deki bir resme bakmadan yapamıyorum. Evde aile büyükleriyle yaşayan iki çocuklu bir ailenin görüntüsü bu. Anneanne örgüsünü örüyor, baba gazetesini okurken dede evin büyük çocuğuy-la maket yapıyor. Anne masada, önündeki meyveleri soyup herkesin tabağına paylaştırırken evin küçük kızı yerde oyuncaklarıyla oynuyor. Herkes bir arada, herkes mutlu... Evin penceresinden mevsimin kış olduğunu anlıyorum. Dışarıda yağın kar altında gülümseyerek evin içine doğru bakan kardan adam, sanki her seferinde beni de görüyor. Resimdeki odanın sıcaklığı içime işliyor. Sonra, aklım tanımadığım bu aile fotoğrafında, ödevin olduğu sayfayı açıyorum.

Önce ödev konusunu okuyup başlıyorum soruları cevaplama-yaya. Hiç üşenmiyorum. Her cümlem tertemiz, her noktalama işare-tim kırmızıyla işleniyor deftere. Ödevimi bitirmeden kitap ve def-terimin sayfa uçlarını düzelten ataşı çıkarıp teker teker her sayfayı yeniden düzelterek sıkıştırıyorum. Çantam hazır, önlüğüm ve ya-kam kırılgasın diye düzgünce sandalyemizde asılı.

Annem nihayet mutfağından dönüyor. Derin bir nefes alıp divana, hemen yanıma uzanır gibi oturuyor. Gözlerini kapatmış; ne düşünüyor diye merak ediyorum ama sormaya cesaret edemiyorum. Yarım saat ya da biraz daha fazla böylece yan yana oturuyoruz. Apartman da gittikçe ıssızlaşıyor. Otomat neredeyse hiç yanmıyor. Evde derin bir sessizlik... Anlıyorum ki annem yorgun. Sabah erken kalıp işe gidecek, ben de okula.

Boynumda evin anahtarı asılı, sırtımda çantam, okul yolundaki halimi düşünüyorum. Ama o âna gelinceye kadar anneme anlatacaklarım var: Başlıyorum okuldaki birkaç kızı ve yaptıklarını, öğretmenimizi, kendimi ve ne hissettiğimi anlatmaya... Neredeyse okulda gittiğim tuvalet sayısına kadar detay veriyorum. Annem yüzünde hafif bir tebessümle dinliyor. Arada saçlarını okşuyor. Tüm gün su içindeki elleri sanki hep buruşuk, hiç açılmıyor gibi. Elimden tutup beni divanın kenarına doğru çekiyor. Belli ki bugün biraz daha erken yatmamız gerekiyor.

Odadaki tek divan, bir anda çarşaf yerine battaniye serilmesiyle yatağa dönüşüyor. Oda sessiz ve karanlık. Sadece henüz kapanmış sobanın gittikçe azalan kızılığ ve soğumaya başladığında çıkardığı metalik sesler var... İyice sokuluyorum anneme. Ayaklarımı onun bacaklarının arasına yerleştiriyorum. Arada elini hızla sırtımda ve kollarımda gezdirerek ısıtmaya çalışıyor beni. Yüzümü, boynunun arkasına yerleştirip sıkıca sarılıyorum. Sanki tek kişi olmuşuz, küçücük divanda bir kişiye daha yatacak yer açılıyor. Altımızda bir battaniye, üstümüzde üç ince battaniye: Üst üste. Vücudum ısınmaya başlıyor ama burnum, kulaklarım hâlâ üşüyor. Başımı battaniyenin altına sokuyorum, iyi geliyor ama bu sefer de nefessiz kalıyorum.

Annem anlıyor, gülmeye başlıyor. Hareketlerim yavaşlıyor; annemin nefesi hemen ensemde, arkamdan bana sarılıyor, ben de bacağımın arasındaki yastığa. O anda içimin huzurla kaplandığını hissediyorum. İşte, diyorum, günün en güzel ânında, en mutlu olduğum yerde, en sevdiğimle beraberim. ■

İz Mira Nomak

8. sınıf öğrencisi,
İstanbul, Özel Sezin Okulu

RESİMLİ KUTU

Dört yaşındayım. Dört parmak yapabiliyorum ama bazen üç oluyor. Annem düzeltiyor. Galiba parmaklar bazen yer değiştiriyor. Olabilir. Her şey yer değiştirebilir.

Bugün başka bir eve gittik. Bu ev bizim evimize benzemiyor. Kokusu farklı. Bizim ev ekmek gibi kokuyor, burası sabun gibi kokuyor. Sabun kokusu burnumu gıcıkıyor. İçimden gülmek geliyor. Temiz kokular insanın içini de yıkıyor sanki.

Odada büyük bir kutu var. Siyah. Cam gibi. Annem, "Dokunma!" dedi ama bakmak serbest. Kutunun içinde küçük küçük insanlar var. Konuşuyorlar. Anneme, "İçine insanlar girmiş," dedim. Annem güldü. Gülünce gözleri kapanıyor. Gözleri kapanınca yüzü küçülüyor ama gülüşü büyüyor.

Kutunun bir çubuğu var. Dayım onu tutuyor. Çubuğa basınca kutunun içindeki insanlar kayboluyor, yenileri geliyor. Bir tanesi düştü ama kalktı. Canı acımadı galiba, çünkü ağlamadı. Belki biraz acıdır ama belli etmemiştir. Ben olsam biraz gülerdim.

Ben de içine girmek istedim. Kutuya yaklaştım. Camına baktım. İçerisi serin gibi duruyordu. Yazın içine girsem hiç ter-

lemezdim. Orada koşsam yorulmazdım belki. Kutunun içi hiç bitmeyen bir oyun alanı gibi.

Sonra dışarı çıktık. Kapının üstünde bir düğme vardı. Çok yukarıdaydı. Bizim evde yok. Neden yukarıda olduğunu sordum ama kimse cevap vermedi. Belki düğme yüksekleri seviyordur.

Kapı kapalıydı ama düğme oradaydı. Kapılar bazen düğme ister. İstemededen açılmak istemezler. İnsanlar da bazen öyle.

Karşıda bir nine vardı. Saçları bulut gibiydi. Elindeki torba yere değiyordu. Nine kapıya baktı, sonra düğmeye baktı. Sonra yine kapıya baktı. Ben anladım. Düğme ona küsmüştü. Küsen şeyler biraz yardımla düzelir. Yardım etmek güzel bir şey. İçimi hafifletiyor.

Yanına gittim. Ayakkabım biraz büyüktü ama sorun olmadı. Büyük ayakkabılar insanı uzun yapar. Uzun olmak işe yarayabilir. Düğmeye uzandım. Boyum yetmedi. Bir daha uzandım, yine olmadı. Sonra ayaklarımın ucuna yükseldim. Annem, “Düşersin!” dedi ama düşmedim. İçimde bir cesaret vardı. Küçük ama sağlam.

O an parmaklarım çok uzundu. Sanki bana yardım ediyorlardı. Düğmeye değdiler. Kapı *ding* dedi. İçim zıpladı. Sanki kapı değil de ben açılmışım gibi oldu.

Nine bana baktı. Yüzü kırış kırıştı ama kötü değildi. Kırışıklıklar gülünce oluyor. Bana gülümsedi. Torbasını aldı, içeri girdi. Kapı kapandı. Düğme sustu.

İçimde bir şey hissettim. Karnımda değildi. Kalbimde de değildi. Neresi olduğunu bilmiyorum ama vardı. Sıcaktı. Küçük değildi, büyük de değildi. Tam ortadaydı. Sanki içimde minik bir güneş açmıştı.

Eve dönünce resimli kutu yine açıktı. Bu sefer içinde bir köpek vardı. Konuşmuyordu ama koşuyordu. Çok koşuyordu. Yorul-

muyordu. Onu izlerken ben de koşuyormuş gibi oldum. Dizlerim kıpırdadı. İçimdeki güneş biraz daha büyüdü.

Annem yanıma oturdu. Saçımı okşadı. Televizyonu kapattı. Kutu karardı. İnsanlar gitti. Köpek de gitti. Camda yine ben kaldım. Bir süre camda kendime baktım. Gözlerimi büyüttüm, küçülttüm. Dilimi çıkardım. Camdaki ben de aynısını yaptı. Buna çok güldüm. Demek ki beni iyi tanıyordu. Başımı sağa eğdim, o da eğdi. Ona kızmadım. Çünkü benim gibiydi. Kendime kızmak zor.

Annem mutfığa geçti. Dolap kapakları açılıp kapandı. Tabaklar birbirine değdi. Ev yine ses çıkarmaya başladı. Evlerin ses çıkarması güzel. Ses varsa hayat var. Sessiz olunca herkes saklanmış gibi oluyor.

Yere oturdum. Halının üstünde küçük noktalar vardı. Parmaklarımla saymaya çalıştım ama sayılar birbirine karıştı. Olsun. Karışınca da güzel. Hepsini bilmek gerekmiyor.

Sonra annem, “Gel,” dedi. Sesinde acele yoktu. Ayakkabılarımızı yine giydik. Bu sefer bağcıklarını ben bağlamak istedim. Düğüm oldu. Annem çözdü. Tekrar denedim, yine düğüm oldu. Sinirlenmedim. Düğümler de öğreniyor bence. Ben de öğreniyorum.

Sokağa çıktık. Biraz rüzgâr vardı. Rüzgâr saçımı bozdu. Annem düzeltmedi. Bozuk saçla koştum. Rüzgâr arkamdan geldi. Sanki beni itiyordu. Koşarken sebepsizce güldüm. Koşmak zaten başlı başına mutlu bir şey.

Yolda bir kedi gördüm. Çöpün yanındaydı. Bize baktı, sonra bakmamış gibi yaptı. Kediler bakmamayı iyi biliyor. Yanından geçerken durdum. Kaçmadı. Kuyruğunu kıpırdattı. Bu “selam” demek olabilir. Selam almak da vermek kadar güzel.

Bir araba çok hızlı geçti. Sesi yüksekti. Bir an korktum ama sonra gitti. Geçen şeyler küçülüyor. Küçülünce içimde yer kaplamıyorlar.

Bir dükkânın önünde cam vardı. Camda yine ben vardım ama bu sefer iki taneydik. Annem de vardı. Cam bizi karıştırmıştı. İki ben olunca hangisinin gerçek olduğunu düşündüm. Sonra vazgeçtim. İkisi de gülebiliyordu. Bu yeterliydi.

Yürürken bir çocuk ağlıyordu. Oyuncağı düşmüş, tekerleği çıkmıştı. Babası eğildi, tekerleği taktı. Oyuncak yine araba oldu. Çocuk ağlamayı bıraktı. Yüzü ıslaktı ama gözleri parlaktı. Islak yüz de yüzdür. Birazdan kurur zaten.

Bir yerde durduk. Annem telefonla konuştu. Ben yere çömeldim. Yerde bir çatlak vardı. Çatlağın içinden küçük bir ot çıkmıştı. Taşın arasından büyümüşü. Taş sertti ama ot vazgeçmemişti. Ona baktım ve içimdeki güneşle selamlaştım. Küçük şeyler de güçlü olabilir.

Sonra eve döndük. Kapıyı annem açtı. İçeri girdik. Ayakkabılar yine kapının yanında durdu. Ev bizi tanıdı. Sabun kokusu azalmıştı. Biraz bizim evin kokusu gelmişti. Bu kokuyu seviyorum. İnsanı sarıyor.

Annem bana su verdi. Bardak ağırdı ama dökmedim. Bir damla kenardan aktı. Masanın üstünde minicik bir göl oldu. Parmağı-mı soktum. Soğuktu. Küçük göller korkutmaz. Hatta eğlenceli.

Yatağa yatmadan önce annem saçımı taradı. Tarağın dişleri kafama değdi. Gıdıkladı. Güldüm. Annem de güldü. Aynı anda gülünce oda büyür, duvarlar geri gider sanki.

Işık kapandı. Oda karardı ama tamamen değil. Kapının altından ışık geliyordu. Işık kaçmayı biliyordu. Karanlık onu yakalayamamıştı.

Gözlerimi kapadım. Gün içimde duruyordu. Resimli kutu, nine, kedi, ot, düğme... Hepsi yan yanaydı. Kavga etmiyorlardı. Hepsine yer yetmişti. İçimdeki güneş sönmedi.

Ama düğmenin sesi gitmedi. Hâlâ kulağımdaydı. *Ding.*

O ses beni mutlu etti. ■

Lidya Ataker

6. sınıf öğrencisi,
İstanbul, Özel Feriköy Ermeni Ortaokulu

GÖKYÜZÜNÜN DÜĞMESİ

Mahallemizin yokuşu sanki gökyüzüne tırmanmak için yapılmış, bitmek bilmeyen, dik bir merdiven gibidir. Bazı günler, özellikle de temmuz sıcaklığının asfaltı sakız gibi erittiği o öğle saatlerinde, bu yokuş sadece bir yol değil, bir sabır sınavına dönüşür. Bizim mahallenin çocukları için ona tırmanmak, bir dağcı edasıyla zirveye ulaşma mücadelesidir. Yazın kavurucu sıcaklığında sırtındaki okul çantası her adımda biraz daha ağırlaşır, ayakkabılarının altındaki yerçekimi iki katına çıkar. Ama tepesine vardığında, o eski çınar ağaçlarının arasından esen serin rüzgâr yüzüne çarptığı an, çektiğin her zahmete değer.

Benim için mutluluk, o tepedeki rüzgârdı. Ter damlalarının boynumdan süzülüşünü durduran o ilk serinlik, başarının fiziksel bir kanıtı gibiydi. O güne kadar mutluluğu hep “varmak” ile ilgili sanırdım. Bir yerin tepesine çıkmak, bir sınavdan iyi not almak, bir dondurmanın son lokmasına ulaşmak... Hep kendime doğru çektiğim bir şeydi mutluluk. Ta ki o salı gününe kadar.

O gün, gökyüzü cam mavisi bir renkteydi ve güneş, sadece bizim mahallenin üstüne odaklanmış bir büyüteç gibi yakıyor-

du her şeyi. Okuldan dönüyordum. Fen bilgisi dersinde öğrendiğimiz “potansiyel enerji” kavramını düşünüyordum; yokuşun tepesine çıktığımda sahip olacağım enerjiyi hayal ederek kendimi avutmaya çalışıyordum. Sırtımdaki çanta, içinde sadece kitapları değil, bitmek bilmeyen ödevlerin ve ergenliğin o ilk belirsiz sıkıntılarının ağırlığını da taşıyordu.

Tam sokağın köşesinden saptığımda İhlamur Apartmanı’yla göz göze geldim.

İhlamur Apartmanı, mahallenin en eski, en köklü ve belki de en inatçı binasıydı. Modern binaların arasında, gri betonun içinden süzülen solgun sarı rengiyle bir tarih kitabı gibi durdu. Apartmanın girişindeki o devasa ıhlamur ağacı, binaya adını vermekle kalmamış, kökleriyle giriş basamaklarını da hafifçe yerinden oynatmıştı. Geçen ay belediye ekipleri gelmiş, o bozulan basamakları yenilemişlerdi. Yeni basamaklar temizdi, parlaktı ama kimsenin hesaba katmadığı bir şey vardı: Merdivenler biraz yükselmiş, sahanlık değişmiş, dolayısıyla apartman otomatığının o kırmızı ışıklı düğmesi de biraz yukarıda kalmıştı.

Binanın önünde, elleri birer kaya parçası kadar ağır görünen pazar poşetleriyle dolu Hatice Teyze duruyordu. Hatice Teyze, mahallemizin yaşayan hafızasıydı. Annem anlatırdı: Mahallenin tüm çocuklarının yaramazlıklarını o bilir, tüm bayram şekerlerini o dağıtırdı. Ama o gün, omuzları her zamankinden daha çökmüş görünüyordu. Beyaz tülbentinin kenarından süzülen ter damlalarını silecek hali bile kalmamıştı. Poşetleri yere bıraktı ve titreyen eliyle duvardaki o düğmeye uzanmaya çalıştı.

Onu uzaktan izlerken içimde bir şeylerin sızladığını hissettim. Beli büküldüğü için artık dünyası daha aşağıdaydı. Gökyüzü, kuşlar ve hatta bir apartman otomatığı bile onun erişemeyeceği mesafeye taşınmıştı.

Yanına yaklaştım. Ayakkabılarımın asfalt üstündeki gıcirtısını duyunca başını hafifçe kaldırdı.

“Yardım edeyim mi, Hatice Teyze?” dedim, sesimin en nazik tonuyla.

Gözlüğünün altından bana bakıp gülümsedi. O gülümseme, binlerce yıllık bir yorgunluğu ve aynı zamanda büyük bir mahcubiyeti barındırıyordu. “Ah evladım,” dedi, sesi titreyerek. “Şu düğme... Sanki ben yaşlandıkça o her gün biraz daha yukarı kaçıyor. Ya o yükseliyor, ya ben yere yaklaşıyorum.”

Poşetlerini hemen kenara, gölgeye çektim. Kendi boyuma baktım, sonra o düğmeye. Aslında ben de sınıfın en uzun boylu çocuğu sayılmazdım. Hatta, beden eğitimi derslerinde sıraya dizildiğimizde genellikle ortalarda yer alırdım. O an kırmızı ışık, bana ulaşılması imkânsız bir yıldız gibi göründü. Derin bir nefes aldım, çantamın omuzlarıma batan askılarını düzelterek ağırlık merkezimi ayarladım. Sadece bir düğmeye basmayacaktım, Hatice Teyze’nin eve giden yolundaki engeli kaldıracaktım.

İlk denememde parmak ucumla düğmenin soğuk plastik kenarına değebildim ancak. Metal çerçevenin sertliğini hissettim ama mekanizmayı harekete geçirecek o gücü uygulayamadım. İçimden bir an, ‘Olmayacak galiba,’ diye geçirdim. Ama Hatice Teyze’nin yanımda durup bana umutla bakması, pes etmemi engelledi.

Ayakkabılarımın burnu üstünde yükseldim. Bacak kaslarımda gerildiğini, sırtımdaki çantanın beni aşağı çekmeye çalıştığını hissediyordum. En zor figürünü sergileyen bir balet gibi, tüm vücudumu yukarıya doğru bir ok gibi gerdim. Sağ kolumu en uç noktasına kadar uzattım. İşaretparmağım, o kırmızı, loş ışığın tam merkezine değdi ve tüm gücümle bastırdım.

Cıjiji...

O ses, o an dünyanın en güzel senfonisi gibi geldi kulağıma. Apartman kapısı, ağır ve güven veren mekanik hırıltıyla açıldı. Demir kapının ardındaki serinlik, sokaktaki sıcağa bir meydan okuma gibi dışarı sızdı.

O an, Hatice Teyze'nin yüzünde beliren ifadeyi ömrüm boyunca unutamam. Sadece bir kapı açılmamıştı, sanki dünyadaki tüm kilitler kırılmıştı. Gözlerinin içi, az önce bulutların arkasına saklanan güneş gibi yeniden parladı. Yüzündeki her bir derin çizgi, hüznün haritasından mutluluk tablosuna dönüştü.

“Sağ ol, güzel yavrum,” dedi, elini omuzuma koyarak. “Sadece kapıyı değil, gönlümü de açtın.”

Mutluluğun sadece kendi istediğim bir şeye ulaşmak, kendi rüzgârımı bulmak olmadığını o saniye anladım. Gerçek mutluluk, başkasının uzanamadığı bir yere senin elinin yetişmesiymiş. Kendi boyundan daha yükseğe, bir başkası için uzanmakmış.

Hatice Teyze poşetlere davranınca hemen atıldım. “Ben taşırım asansöre kadar Hatice Teyze, bırakmam.”

En ağır poşeti kaptım. İçinde taze sebzeler, ekmek ve belki de akşam için yapacağı yemeğin malzemeleri vardı. O poşet, az önceki okul çantamdan çok daha ağırdı ama taşırken kollarım hiç yorulmuyordu.

Hatice Teyze'yi asansöre kadar yolcu ettim. Asansörün kapısı kapanmadan önce durdu, eski bez çantasının dibini karıştırdı ve avucuna sakladığı o eski usul, kenarları tırtıklı kâğıt kaplı şekerlerden bir tane uzattı bana. Vişneliydi.

Apartmandan dışarı çıktığımda güneş hâlâ aynı yakıcılığıyla tepedeydi. Yokuş hâlâ dikti ve evime gitmek için daha yürüyecek çok yolum vardı. Ama bir şey değişmişti. Ben artık yorulmuyordum. Ayaklarım sanki yerden birkaç santim yukarıda süzülüyordu. Cebimdeki şekerin kâğıdını parmaklarımla hışırdatırken şunu düşündüm: ‘Belki boyum sınıftaki en uzun boy değil, belki basketbol takımına seçilecek kadar kalıplı da değildim ama bugün Hatice Teyze'nin dünyasında bir dev haline geldim.’

Eve gidip çalışma masamın başına oturdüğümde, odamın sessizliği içinde bu ânı yazmaya karar verdim. Defterimin kapğını açtım ve başlığı attım: GÖKYÜZÜNÜN DÜĞMESİ.

Artık biliyordum, mutluluk parmak uçlarında yükseldiğinde dokunduğun o soğuk plastik düğmede değil, o düğmenin açtığı kapının ardındaki teşekkürde ve bir insanın yüzündeki o eşsiz aydınlıkta gizli. Hayat bazen boyumuzun yetmediği engeller çıkaracak karşımıza, ama ne zaman kendimi mutsuz, küçük veya yetersiz hissetsem, birinin “ziline” uzanacak o gücü kendimde bulacaktım. Çünkü gerçek boyumuz, başkasına el uzattığımız kadar uzun. ■

Zeyneb Yılmaz

6. sınıf öğrencisi,
İstanbul, Gaziosmanpaşa Bilim ve Sanat Merkezi

PENCERENİN ARDINDAN

“*Jaws* için bir bilet lütfen.”

“*Aşk ve Gurur*, iki kişi.”

“Film kaçta başlıyor?”

Hep aynı sorulardı tekrarlanıp duran. Sadece simalar farklıydı, bütün ruhlar kopya... Kaç yıldır bu tek pencereli hücreye tıklıp kaldığını saymayı bırakmıştı. Adının bir önemi yoktu, ayda yılda bir zor duyardı zaten. Bir sinema gişesinde bilet satıyordu. Ne mühim iş!

Yıllardır oturup gözlem yapmaktan çok şey öğrenmişti. İnsanları okumak mesela...

Sokaktan geçenler hep aynıydı: Jilet gibi ütülü gri takım elbiseleri, siyah ve içeriği meçhul evrak çantalarıyla işadamları... Bunlar asla uğramazlardı sinemaya. Hep aynı yere, aynı saatte, aynı yoldan gider; aynı saatte dönerlerdi.

Bir elinde adını ezberleyemediği kahve, diğerinde son model telefon; konuşa konuşa yürüyen işkadınları... Daracık jile ve gömlekleriyle, “Kadınım ama bu konuma gelebildim,” der gibi bakarlardı.

Tarak yüzü görmemiş dağınık saçları, bol paçalı pantolonları, yakası bağrına kadar açık gömlekleriyle dünyadan habersiz

sokak serserileri... İşleri güçleri anca boş boş gezip kızlara laf atmak, tehditlerle insanları korkutmaktı. Kollarına takacak saf bir kız bulabildikleri nadir anlarda gelirlerdi sinemaya. Biletleri ödeyince kendilerini dünyanın hâkimi sanırlardı.

Yeni tanışmış, ciddi ve mesafeli çiftler de vardı; takım elbise partnerlerinin kolunda etrafa baygın gülücükler saçan şık giyimli kadınlar da... Evlilerse kırk yılda bir gelirlerdi. Tabii çocuklar... Anneleri, babaları, dedeleri, ellerinden kim tutarsa tutsun, gözlerindeki pırıltı hep aynıydı. Çocuklar dürüsttü; canlarının yandığını veya bir şeyi istediklerini belli etmekten, sokağın ortasında bağıra çağıra ağlayıp dikkatleri üstlerine çekmek paçasına rafta kalmış oyuncakların yasını tutmaktan korkmazlardı. Hep mutlulardı onun dışında, tasasız ve rahatlardı.

Her ne kadar insanları iyi tanıdığını düşünse de, çok arkadaş yoktu. Çok ne kelime, hiç yoktu ki... Bir pansiyonda küçük bir odayı iki kişiyle paylaşıyordu. Her gün sektirmeden hazır makarna yerd. Ufacık telefonunun ekranından tartışma programları izlemek dışında bir hobisi olduğu söylenemezdi.

Sonunda bir gün, bardak taşı, dikiş koptu, sabır taşı toz oldu! Yani ortada sabır mabır kalmamıştı artık! Bir anda hücresinde çıkıverdi dışarı. Koştı. Kim bilir nereye?

Uzağa, uzağa, uzağa...

Ayakları kaldırım döverken ilk defa tamamen özgür olduğunu hissediyordu. Çocukluğundan beri ilk defa... Küçükken gitar çalmak istiyordu mesela, gitarist olacaktı sözde. Sadece bir hayal...

Bir bankamatige yapıştı; bütün parasını çekti, ne varsa alıp cebine doldurdu. Lüks bir lokantaya girdi. Daha önce televizyonda bile görmemişti böyle bir yer. Bir sandalyeye tündi. Diğerlerinin yaptığı gibi eliyle garsona işaret etti. Yıllardır hazır makarnadan başka şey geçmemiş boğazı o yılların acısını çıkarıyordu şimdi. İçtiği suyun tadı bile bir başkaydı sanki. Belki de içenin hisleriydi mesele.

Çocukken pek özenirdi çizgi film karakterlerine; o kendinden

emin, dünya yansa umursamaz tavırları hoşuna giderdi. Kendisinin ne eksiği vardı onlardan? Gerçek olması hariç. Dışarı çıktı, adımlarına eşlik eden rüzgâr yüzünü okşadı nazikçe. Hayat, parmaklarının arasından kayıp giden Japon balığı... Küçükken bir Japon balığı almışlardı, turuncu, adını hatırlamadığı. Besleyip bakmıştı ona; bir küçük fanusu vardı, ona göre dünya... Klozet-te sifon suyuna karışıp gidişi, seyrettiği en acı şeydi hâlâ.

Oyuncakçıya daldı, son parasını da oyuncak bir gitara harcadı. Oyuncaktı belki, kalitesiz bir şeydi ama yine de... Bir parkta salıncağa oturdu, ellerini ucuz plastik tellerin üstünde gezdirdi. Akşama kadar bağıra çağıra uydurma şarkılar söyleyip gitarı ne kadar çalınabilirse o kadar çaldı. Umurunda mıydı sanki yoldan geçenlerin cık cık cıkları, kınayıcı bakışları?

Yorulmuş, acıkmıştı. Üşüyordu. Öyleyse neden hayatında hiç olmadığı kadar büyüktü gülümsemesi? Şen kahkahaları sokağın ıssızlığına karışıyordu. İçindeki tarifsiz hislere, karnındaki kelebek kolonisi eşlik ediyordu. Çocuk gibiydi... Yo, hayır! Çocuktuk, çocuk, çocuk!

O simsiyah tuval, şimdi neşeden fırçayla boyanıyordu. Yine elindeydi horozşekeri sanki, saçında papatyalardan bir taç... Neredeydi bez bebeği? Ayağında kırmızı kurdeleli pabuçları, üstünde çiçekli elbisesi. Bir elini umutları tutardı, diğerini hayalleri... Sahi, ne ara bırakmışlardı elini? Yine şarkılarını söylesindi, bıraksa da biraz, onu kontrol etsindi içindeki.

İsterse pansiyona geri dönebilir, hazır makarnasını pişirip ertesi gün hiçbir şey olmamış gibi işine devam edebilirdi. Dört duvarlı dünyasında, gelmiş geçmiş en sürükleyici, ters köşeli filmi seyredebilirdi: Dünyayı. Peki niye? Her gün birbirinin fotokopisiyken ne anlamı vardı bu günleri çoğaltmanın?

Alacakaranlıkta yeşili hayal meyal seçilen çimlere attı kendini. "Helal olsun!" diye bağırırdı bir anda karanlığa doğru. "Hakkımı helal ediyorum be fani dünya! Al benden de bu kadar!" ■

Zeynep Yılmaz

Zeynep Cemali Öykü Yarışması 2027 6,7 ve 8. sınıflar

Nezaket

2027 teması

*"Taksi iki yana sular
sıçratarak geçti."*

Zeynep Cemali'nin *Patentli Kız*
kitabından tema cümlesi.

SEÇİCİ KURUL

Fadime Uslu
Ömür Kurt
Sabri Safiye
Sibel Oral
Dr. Müren Beykan

Son başvuru
5 MAYIS 2027

Resim: Gözde Bılır

Başvuru ve bilgi için
yarisma@gunisigikitaaplgi.com
gunisigikitaaplgi.com

ÖDÜLLÜ ÖYKÜLER (2011-2025)

KARDEŞLİK 2011

“İki kardeş sınırsız kucaklaştılar.”
Zeynep Cemali'nin *Ankaralı* kitabından.

BİRİNCİLİK ÖDÜLÜ

“Zeynep” Nurbüke Teker
6. sınıf, Ankara, Türkan Yamantürk İlköğretim Okulu

İKİNCİLİK ÖDÜLÜ

“Çukur” Nihal Deniz Köksal
7. sınıf, Ankara, Andiçen İlköğretim Okulu

ÜÇÜNCÜLÜK ÖDÜLÜ

“Yıllar Sonra” Destina Berfin Sever
8. sınıf, İzmir, Yöneliş Koleji

SEÇİCİ KURUL

Aysel Gürmen, Necati Tosuner
Yrd. Doç. Dr. Necdet Neydim,
Sevim Ak, Dr. Müren Beykan

ARKADAŞLIK 2013

“Onların arasında olmak için neler vermezdi.”
Zeynep Cemali'nin *Gül Sokağı'nın Dikenleri* kitabından.

BİRİNCİLİK ÖDÜLÜ

“Işık Yağmuru” Dilara Karabekmez
7. sınıf, Edirne, Fatih Sultan Mehmet Ortaokulu

İKİNCİLİK ÖDÜLÜ

“Bir Deniz Feneri Vardı: Yalnız...”
Sıdıka Selin Çolak
6. sınıf, ODTÜ Geliştirme Vakfı Özel Mersin Ortaokulu

ÜÇÜNCÜLÜK ÖDÜLÜ

“Mızıka” Beyza Çelik
8. sınıf, İstanbul, Bayrampaşa, Tuna Ortaokulu

SEÇİCİ KURUL

Aslı Tohumcu, Gülsüm Cengiz, Necati Güngör,
Prof. Dr. Selahattin Dilidüzgün,
Dr. Müren Beykan

HOŞGÖRÜ 2012

“Ona duyduğum öfke çoktan uçup gitmişti.”
Zeynep Cemali'nin *Patenli Kız* kitabından.

BİRİNCİLİK ÖDÜLÜ

“Bir Parça Hoşgörü” Beyza Nur Muslu
8. sınıf, İstanbul, Prof. Abdullah Türkoğlu İlköğretim Okulu

İKİNCİLİK ÖDÜLÜ

“Sessizliğin Ressamı” Bilge Arslan
7. sınıf, Bursa, Özel Çakır İlköğretim Okulu

ÜÇÜNCÜLÜK ÖDÜLÜ

“Bir Demet Çiçek” Ceren Kuran
6. sınıf, İstanbul, Özel Şişli Terakki Ortaokulu

SEÇİCİ KURUL

Hacer Kılıçoğlu, Necati Tosuner,
Prof. Dr. Nuran Özyer, Süleyman Bulut,
Dr. Müren Beykan

UMUT 2014

“Belki yıllardır ilk kez gülümsedi.”
Zeynep Cemali'nin *Ballı Çörek Kafeteryası* kitabından.

BİRİNCİLİK ÖDÜLÜ

“Yelkenli” Deniz Anıl
7. sınıf, Trabzon, Şehit Öğretmen Gürkan Yardım Ortaokulu

İKİNCİLİK ÖDÜLÜ

“Kutupyıldızı” Sıla Hatipoğulları
7. sınıf, İstanbul, VKV Koç Özel Ortaokulu

ÜÇÜNCÜLÜK ÖDÜLÜ

“Mavi Gözlü Kadın” Delfin Tuna
8. sınıf, İstanbul, Özel Şişli Terakki Ortaokulu

SEÇİCİ KURUL ÖZEL ÖDÜLLERİ

“Umut Sahaf” Ceren Nisanur Ateş
6. sınıf, İstanbul, Bayrampaşa Sancak-Soy Ortaokulu

“Kaybolan Gözlerinin İçinde” Çağla İdil Ata
7. sınıf, ODTÜ Geliştirme Vakfı Özel Ankara Ortaokulu

SEÇİCİ KURUL

Adnan Binyazar, Leyla Ruhan Okyay,
Mavisel Yener, Prof. Dr. Sedat Sever,
Dr. Müren Beykan

CESARET 2015

“Yüzlerindeki kararlılık, gelecek günlerin mutlusu gibiydi.”
Zeynep Cemali'nin *Güzcelce'de Bir Kaçak*, *Memo* kitabından.

BİRİNCİLİK ÖDÜLÜ

“Kırklar ve Kesikler” Ezgi Akar
7. sınıf, İzmir, Nedret İlhan Keser Ortaokulu

İKİNCİLİK ÖDÜLÜ

“Kanatsız Yükseliş” Bengisu Belen
8. sınıf, Malatya, Mehmet Akif Ersoy Ortaokulu

ÜÇÜNCÜLÜK ÖDÜLÜ

“Harkıt, Harkıt, Torbanı Sarkıt!” Cem Demir
6. sınıf, İzmir-Menemen, Egekent 2 Ortaokulu

SEÇİCİ KURUL

Ayfer Gürdal Ünal, Behçet Çelik,
Neslihan Önderoğlu, Yalvaç Ural,
Dr. Müren Beykan

DAYANIŞMA 2017

“Dünyanın kaç bucak olduğunu birlikte öğrenmişlerdi.”
Zeynep Cemali'nin *Çılgın Babam* kitabından.

ÖDÜLLÜ ÖYKÜLER

“Rüzgâr” Asya İnce
8. sınıf, TED Ankara Koleji

“Denizlerin Avcıları” Ekin Toygur

7. sınıf, ODTÜ Geliştirme Vakfı
Özel Ankara Ortaokulu

“Kuyu” Fatma Vural

6. sınıf, Ordu-Korgan, Çayirkent
Şehit Nevzat Çatık Ortaokulu

“Sözcüklerin Dayanışması” Pelin Biçen

6. sınıf, Diyarbakır, Özel Ortadoğu Koleji

SEÇİCİ KURUL

Faruk Duman, Feridun Andaç,
Gaye Boraloğlu, Müge İplikçi,
Dr. Müren Beykan

ADALET 2016

“Kara gözlerinde şimşekler çakıyordu.”
Zeynep Cemali'nin *Ben, Çınar Ağacı ve Pufböreği* kitabından.

ÖDÜLLÜ ÖYKÜLER

“Ayna” Aysu Çam
8. sınıf, ODTÜ Geliştirme Vakfı Özel Mersin Ortaokulu

“Beyaz Lanet” Eray Çakar

8. sınıf, İstanbul, Özel Darüşşafaka Eğitim Kurumları

“Yokuş” Naz Özdebakoglu

7. sınıf, İstanbul, Özel Fenerbahçe Eğitim Kurumları

“Ben Tam Oradayım, O Denizin Kenarında” Zehra Bayraktar

8. sınıf, İstanbul, 23 Nisan Zehra Hanım
İmam Hatip Ortaokulu

SEÇİCİ KURUL

Cemil Kavukçu, Karın Karakaşlı,
Nazlı Eray, Yusuf Çotuksöken,
Dr. Müren Beykan

KARARLILIK 2018

“Keçi inadı tutan çocuğa laf geçiremeyeceğini anlayınca sustu.”
Zeynep Cemali'nin *Öykü Öykü Gezen Kedi* kitabından.

ÖDÜLLÜ ÖYKÜLER

“Kara İncir” Ali Onur Özkan

7. sınıf, ODTÜ Geliştirme Vakfı
Özel Ankara Ortaokulu

“Görüşürüz” Duygu Hatipoğlu

8. sınıf, Özel Konya Alp Koleji

“Özel Çocuk” Kaan Bayrı

6. sınıf, TED Ankara Koleji

SEÇİCİ KURUL

Çiğdem Sezer, Fadime Uslu,
Semih Gümüş, Turgay Fişekçi,
Dr. Müren Beykan

ÖDÜLLÜ ÖYKÜLER (2011-2025)

YALAN 2019

“Güneş ışınlarıyla uyandığımda, o akşam olanları anımsamaya çalıştım.”

Zeynep Cemali'nin *Ankaralı* kitabından.

ÖDÜLLÜ ÖYKÜLER

“Çok ‘Çok...’” Ayşe Ezgi Döm

8. sınıf, ODTÜ Geliştirme Vakfı
Özel Mersin Ortaokulu

“Ortalık Karıştı” Batu Özdemir

7. sınıf, TED Ankara Koleji

“Amca” Elif Osmanağaoğlu

7. sınıf, İstanbul, İmdat Vakfı
Dumlupınar Ortaokulu

SEÇİCİ KURUL

Ayşe Sarısayın, Mine Söğüt, Murat Yalçın,
Tolga Gümüşay, Dr. Müren Beykan

DOĞA SEVGİSİ 2021

“Muştuyu alan sokağa fırlıyor, birbirleriyle kucaklaşıyordu.”

Zeynep Cemali'nin *Gül Sokağı'nın Dikenleri* kitabından.

ÖDÜLLÜ ÖYKÜLER

“Yukupato'nun Kuşları” Ceren Tek

7. sınıf, Bursa, Özel Çakır İlköğretim Okulu

“Sular Altında Bir Hatıralar Mezarlığı”

Deniz Erişken
8. sınıf, İstanbul, Bahçeşehir Neslin
Değişen Sesi Ortaokulu

“Doğanın Dili” Yağızalp Kürşat Çalık

6. sınıf, BİL FEN İzmir Ortaokulu

“Neşe Palamudu” Zeynep Alya Yıldız

7. sınıf, İstanbul, Ata Ortaokulu

SEÇİCİ KURUL

Berna Durmaz, Hakan Bıçakçı,
Mine Soysal, Yekta Kopan,
Dr. Müren Beykan

2020

“Tekerleklerin üstünde yelle yarıştıyordu.”

Zeynep Cemali'nin *Patenli Kız* kitabından.

ÖDÜLLÜ ÖYKÜLER

“Sen (!)” Arden Zeyfiyan

8. sınıf, İstanbul, Özel Yeşilköy Ermeni Ortaokulu

“Ayakkabısızlar” Berrin Kara

8. sınıf, TED Şanlıurfa Koleji

“Uçurtma” Güneş Altunel

7. sınıf, ODTÜ Geliştirme Vakfı
Özel Mersin Ortaokulu

“91. Gün” İpek Naz Çil

6. sınıf, Aydın, Efeler, Mustafa Kiriş Ortaokulu

SEÇİCİ KURUL

Osman Şahin, Ahmet Büke, Görkem Yeltan,
Gülsevin Kırıl, Dr. Müren Beykan

UZAY 2022

“Gökyüzünde dönüp duran marnılara baktı uzun uzun.”

Zeynep Cemali'nin *Güzelce'de Bir Kaçak, Memo* kitabından.

ÖDÜLLÜ ÖYKÜLER

“Uzaynet” Ali Utku Çakır

6. sınıf, İzmir, Bahçeşehir Koleji
Bornova Ortaokulu

“Uzayı Kim Taşıyor?” Azra İrkilata

7. sınıf, Isparta, Şehit Polis Mehmet Karacatilkı
Bilim ve Sanat Merkezi

“Çocuksu Hasret” Duru Aydın

8. sınıf, ODTÜ Geliştirme Vakfı
Özel Ankara Ortaokulu

“Akıl Hastanesi” Fulya Er

7. sınıf, Kırklareli,
Pehlivan Köy, Atatürk Ortaokulu

SEÇİCİ KURUL

Burcu Aktaş, Murat Özayaşar, Ömer Açık,
Sibel K. Türker, Dr. Müren Beykan

SEVİNÇ 2023

“Atışmalara şen kabkabalar eklendi.”

Zeynep Cemali'nin *Ballı Çörek Kafeteryası* kitabından.

ÖDÜLLÜ ÖYKÜLER

“Bir Aile Fotoğrafı” Ayşe Nihan Sert

7. sınıf, Sivas, Cumhuriyet Üniversitesi Ortaokulu

“Hurdalık” Elvida Birgül

6. sınıf, Samsun, Atakum Bilim ve Sanat Merkezi

“Gün Işığı ve Ay Parıltısı” Zeynep Kaynar

7. sınıf, İstanbul, Alev Alatlı Bilim ve Sanat Merkezi

SEÇİCİ KURUL

Aslı Der, Başar Başarır, Haydar Ergülen,
Irmak Zileli, Dr. Müren Beykan

MACERA 2024

“Önümde uzun bir yol vardı.”

Zeynep Cemali'nin *Çılgın Babam* kitabından.

ÖDÜLLÜ ÖYKÜLER

“Dondurma Adası” Duru Uzun

7. sınıf, İstanbul, ALKEV Özel Ortaokulu

“Merhaba Dünyalı” Ensar Rüzgar Pekin

7. sınıf, İstanbul, İSTEK Özel Bilge Kağan Ortaokulu

“Üç Adımlık Karanlık” Miray Yastı

8. sınıf, ODTÜ Geliştirme Vakfı Özel Denizli Ortaokulu

SEÇİCİ KURUL

Doğu Yücel, İrem Uşar, Mehmet Erkurt,
Sevin Okyay, Dr. Müren Beykan

GEÇMİŞTEN KARELER

GEÇMİŞTEN KARELER

Zeynep Cemali Öykü Yarışması'na
16 yıl içinde,
yurdun her köşesindeki
6, 7, 8. sınıflardan
7000'den fazla öğrenci katıldı.

Öğretmenler ve kütüphaneciler için
kitaplarımızın etkinlik dosyaları

gunisigi **YOU.**com

Yaratıcı Okuma Uygulamaları
Veritabanı • Günışığı Kitaplığı

Kitaplarımızı okuyan öğrenciler için, her kitaba özel tartışma noktalarını ve yaratıcı etkinlikleri örnekleyen veritabanındaki tüm çalışmalar, sınıf içinde de çevrimiçinde de yapılabilir. Önerilen etkinlikleri, öğrencilerin ve okulun koşullarına kolayca uyarlamak, arama seçenekleri sayesinde istenen sınıflara, etkinlik türlerine ya da temalara hızlı erişmek mümkün.

Özellikle tartışma noktaları ve bazı yaratıcı çalışmalar, aile içi ortak okumalar sonrasında evde de uygulanabilir.

Keçi
İNADINA EDEBİYAT

keciedebiyat.com

Kitap dünyamızın ve
edebiyatın güncel arşivi!

Seminer ve konferanslarımızın içeriğinin yer aldığı
dijital yayını Keçi, özgün bir başvuru kaynağı.

ZEYNEP CEMALİ ÖYKÜ YARIŞMASI

BAŞVURU

gunisigikitaligi.com'daki **Başvuru Formu**, **KVKK izin belgeleri** ve **Muvafakat Belgesi** eksiksiz doldurularak öyküyle birlikte yollanmalı. Bu, başvurunun sonlanması için gerekli ve önemlidir.

E-posta yarisma@gunisigikitaligi.com

Posta Günışığı Kitaplığı Zeynep Cemali Öykü Yarışması
Fulya Mah. Büyükdere Cad. Akabe İş Merkezi
78/1 Şişli 34394 İstanbul

ÖDÜL TÖRENİ

Ödüle değer görülen gençler, her yıl sonbaharda düzenlenen **Eğitimde Edebiyat Semineri**'ndeki törende ödülleri, usta edebiyatçıların elinden alıyor. Törene İstanbul dışından katılacak öğrencilerle, velileri ve öğretmenleri, Günışığı Kitaplığı'nın davetlisi olarak ağırlanıyor. Salgın, afet vb. gibi beklenmedik durumlarda tören, çevrimiçi olarak düzenlenir.

Zeynep Cemali Öykü Yarışması için eğitimciye notlar

- Yarışmaya yalnızca **6, 7, 8. sınıf** öğrencileri katılabilir. 5. sınıflar katılamaz.
- Öykü, **Türkçe** dilinde yazılmalıdır.
- Öykü yazma sürecinin gençlerin kişisel gelişimine katkısı önemsendiğinden, yarışmada **derecelendirme** yapılmamaktadır.
- Yarışmanın teşvik edici ve cesaretlendirici yanı kadar, öykü **yazma deneyimini ve coşkusunu** her gencin yaşaması ayrıca anlamlıdır.
- Gençleri öykü yazmaya heveslendirmek, edebiyat heyecanlarına eşlik etmek değerlidir.
- Ödül almayan 6 ve 7. sınıf öğrencileri sonraki yıl yarışmaya **tekrar** katılabilir.
- Türkçe'nin yanı sıra **farklı branş öğretmenleri** de öğrencilerini yarışmaya katılım için destekleyebilirler.
- Yazılan tüm öykülerin, okul yönetimi ya da öğretmenler tarafından herhangi bir eleme yapılmadan gönderilmesi beklenir.
- Gençlerin, büyüklerinden ve yapay zekâdan **yardım almadan**, kendi özgün öykülerini oluşturması, değerlendirmede aranan önemli bir ölçüttür.
- Tema cümlesi, yönlendirici bir **kılavuz** niteliğindedir. Öyküde yer alması zorunlu değildir.

